

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Jakub Marek

Osobnost české žurnalistiky – Vít Holubec

Bakalářská práce

Praha 2012

Autor práce: **Jakub Marek**

Vedoucí práce: **PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.**

Rok obhajoby: **2012**

Bibliografický záznam

MAREK, Jakub. *Osobnost české žurnalistiky – Vít Holubec*. Praha, 2012. 51 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.

Abstrakt

Vít Holubec stál u zrodu sportovního televizního vysílání v Československu. V padesátých letech komentoval první přímý televizní přenos, byl spoluzakladatelem redakce sportu Československé televize a stál u zrodu Branek, bodů, vteřin - nejstaršího pravidelně vysílaného pořadu Československé a později České televize. V této bakalářské práci je chronologicky zanalyzována profesní kariéra Víta Holubce s důrazem na důležité milníky v historii televizního vysílání, kterých byl tento populární sportovní komentátor přímým aktérem. V úvodní části práce je přiblížena sportovní žurnalistika jako profese a stručně popsán vývoj směrem k počátkům televizní sportovní žurnalistiky. Kromě kariéry v Československém rozhlasu jsou v práci popsány i Holubcovy novinářské začátky v různorodých denících a později i v Armádním rozhlasu. V dalších částech jsou popsány vrcholné okamžiky jeho kariéry, zajímavé události z velkých akcí typu MS v kopané či OH a nakonec jsou připojeny ohlasy jeho bývalých kolegů a následovníků z České televize. Cílem této bakalářské práce je srozumitelné a přehledné vyličení profesní kariéry jednoho z nejuznávanějších sportovních televizních komentátorů 20. století, s důrazem na důležité události, které formovaly oblast sportovní žurnalistiky v naší zemi.

Abstract

Vitus Holubec was at the birth of sports broadcasting in Czechoslovakia. In the fifties, he commented the first live television broadcast, was co-founder of the Czechoslovak television sports editor board and initiated Branky, body, vteriny – the oldest regularly broadcast program of the Czechoslovak and later Czech television. In

this work it is analyzed chronologically Vitus Holubec's professional career with an emphasis in the important milestones in the history of television, which this popular sports commentator was a direct actor. In the introductory part of this work is introduced as the profession of sports journalism and briefly described the progress towards the beginnings of television sports journalism. Excluding his career in the Czechoslovak radio, are at work described Holubec's journalistic beginnings in various newspapers and later in the Army Radio. In the following sections are described the supreme moments of his career, interesting events of big events like Soccer World Cup or Olympic Games, and finally attached reactions of his former colleagues and followers in the Czech television. The aim of this Bachelor's Thesis is clear and understandable statement of the career of one of the most respected sports television commentators of 20th century, with emphasis on the important events that have shaped the field of sports journalism in our country.

Klíčová slova

Sport, televize, komentátor, fotbal, přímý přenos, sportovní redakce.

Keywords

Sport, television, commentator, soccer, live broadcasting, sports editor board.

Rozsah práce: 103 060 znaků včetně mezer

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne

Jakub Marek

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval panu doktoru Bednaříkovi za cenné rady a postřehy při psaní práce, panu Vítu Holubcovi za zajímavé postřehy a zkušenosti z jeho komentátorské kariéry a panu Petru Holubcovi, díky kterému jsem se mohl setkat s jeho otcem.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky UK FSV
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Marek Jakub

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2007

E-mail diplomantky/diplomanta:

Jimmi978@atlas.cz

Studijní obor/typ studia:

Žurnalistika

Předpokládaný název práce v češtině:

Osobnost české žurnalistiky – Vít Holubec

Předpokládaný název práce v angličtině:

The personality of Czech journalism – Vít Holubec

Předpokládaný termín dokončení (semestr, školní rok – vzor: *ZS 2012*):

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí, tedy teze schválené v LS 2010/2011 umožňují obhajovat práci nejdříve v LS 2011/2012)

ZS 2012

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Sportovní komentátor a moderátor Vít Holubec patří k průkopníkům sportovní žurnalistiky na našem území. Stál u zrodu vysílání u nás. Je tedy s podivem, že o něm nebyla dosud vypracována žádná podobná práce. Cílem je objektivní a srozumitelné vylíčení života a hlavně kariéry jednoho z nejuznávanějších komentátorů 20. století.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1. Úvod – obecná charakteristika sportovní žurnalistiky
2. Novinářská praxe
 - 2.1 Žurnalistické začátky – první novinářské pokusy
 - 2.2 Vrcholná léta – komentování nejvýznamnějších akcí
 - 2.3 Konec kariéry
3. Období po odchodu ze sportovní redakce
4. Přínos sportovní žurnalistice, jeho odkaz a následovníci
5. Závěr
6. Použité zdroje a literatura

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období, za které bude analyzován) a **postup (technika) při zpracování materiálu:**

Za velmi důležitý zdroj pro svoji práci považuji rozhovor se samotným Vitem Holubcem. Nemám v úmyslu psát autobiografii, ale autentické vzpomínky a vyprávění samotného Víta Holubce dokreslí a ujasní informace, které jsou napsány v jiných zdrojích. Pro větší objektivitu požádám o informace i některé pamětníky, kteří s Vitem Holubcem spolupracovali. Také bych se rád zeptal na přínos Víta Holubce jeho následovníků. Zajímavý bude také jejich pohled na počátky přímých přenosů a jejich komentování, protože dnes po více než padesáti letech jsou podmínky nesrovnatelně odlišné. Nejde mi jen o obsahovou stránku jeho práce, ale i o jeho styl a budu se snažit chronologicky postihnout jeho kariéru.

Další materiály týkající se této problematiky budu hledat v archivu České televize. Zde jsou zajímavé dokumenty jako 50 let přímého přenosu (2005) nebo Brankám je padesát (2006). Přínosem bude

i dokument Teprve 15 let, který natočil Vít Holubec s režisérem Josefem Valchářem. Zhruba hodinu trvající snímek pojednává o začátcích sportovní redakce Československé televize.

Z tištěných periodik se budu opírat především o týdeníky Československý rozhlas a televize 1955 – 1965 a Československá televize 1965 – 1989. Z jednotlivých čísel vyberu ty články a příspěvky, které jsou přímo spjaty s postavou pana Holubce. Dále to bude deník Československý sport, ze kterého budu vybírat pouze ty události, kterých se účastnil. Tato periodika jsem si vybral, protože byla celostátní, česky psaná a vycházela v období, kdy byl Vít Holubec aktivním novinářem.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

HOLUBEC, V. *Tak už tedy patnáct*. Praha: Československá televize, 1970

Zajímavá publikace vydaná k patnáctému výročí spuštění pravidelného vysílání branek, bodů, vteřin. Vít Holubec zde přibližuje čtenářům a současně divákům tehdejší Československé televize poměry v redakci sportu.

HOLUBEC, V. POLÁK, K. *Priviazaní k mikrofónu...komentují Karol Polák & Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972

Vzpomínková knížka plná vtipných monologů o příjemnostech i nepříjemnostech sportovního komentátora. Oba autoři zde podávají živé svědectví z velkých i menších sportovních akcí po celém světě.

ČERNÝ, O. *Brankám bylo padesát aneb Díky táto*. Praha: Edice ČT, 2007

Branky, body, vteřiny oslavily půlstoletí existence. Otakar Černý vzdává ve vzpomínkové knize hold smyslu pro fair play ve sportu i životě. Autor líčí své zážitky a zkušenosti od roku 1969. Svižným reportážním stylem vytváří osobité obrazy z dějin televizního sportu a vydává bezprostřední svědectví o osudech a charakterech lidí, kteří se podíleli na tvorbě BBV.

HÖLZEL, J. *Branky, body, vteřiny: fenomén sportovní žurnalistiky na obrazovkách České televize*. Praha: FSV UK, 2001

Bakalářská práce zaměřená na pořad Branky, body, vteřiny, který už od padesátých let dvacátého století provází diváky České televize. Je zde i pohled do zákulisí, který je podpořen rozhovorem s Vladimírem Drbohlavem.

ZÁRUBA, R. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989

Diplomová práce, za kterou dostal Robert Záruba ocenění Českého literárního fondu. Zaměřuje se na okamžiky, které měnily historii československého vysílání. Například podrobně popisuje vysílání ze ZOH v Cortině d'Ampezzo.

STRASMAJER, V.: *Dvacet pět let ČST*. Praha: ČST, 1978

Publikace zaměřená na prvních dvacet pět let vysílání Československé televize. Podrobně mapuje začátky vysílání i jeho vývoj jdoucí ruku v ruce s technologickým pokrokem, který je jeho hnacím motorem.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

VLÁŠEK, V. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize*. Praha: FSV UK, 2008

Datum / Podpis studenta/ky

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:	
Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:	
Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:	
Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na UK FSV vykonávám.	
Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.	
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY UK FSV. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU KOPIÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE DOPORUČENÉ PEDAGOGEM/PEDAGOŽKOU BUDE VEDENÍ IKSŽ POUZE BRÁT NA VĚDOMÍ, TEZE PODÁVANÉ STUDENTEM SAMOSTATNĚ BUDE PROJEDNÁVAT.

Obsah

1. Úvod	2
2. Sportovní žurnalistika	3
2. 1 <i>Stručný vývoj k počátkům ČST</i>	3
2. 2 <i>Sportovní novinář v rámci vysílání</i>	6
3. Novinářská praxe Víta Holubce	8
3.1 <i>Žurnalistické začátky</i>	8
3. 1. 1 <i>Rozhlasové začátky</i>	10
3. 2 <i>Vrcholná léta</i>	13
3. 2. 1 <i>Počátky ČST</i>	13
3. 2. 2 <i>První přímý televizní přenos</i>	15
3. 2. 3 <i>Vývoj směrem k vytvoření sportovní redakce</i>	20
3. 2. 4 <i>Vznik sportovní redakce</i>	24
3. 2. 5 <i>Rozvoj sportovní redakce</i>	27
3. 2. 6 <i>Šedesátá léta</i>	28
3. 2. 7 <i>Sedmdesátá léta</i>	35
3. 3 <i>Konec kariéry</i>	38
3. 3. 1 <i>Osmdesátá léta</i>	38
3. 3. 2 <i>Fotbalové MS 1990</i>	41
4. Období po odchodu ze sportovní redakce.....	41
5. Přínos sportovní žurnalistice	42
6. Závěr	45
7. Použité zdroje a literatura	47

1. Úvod

„Sportovec nemůže běžet s penězi v kapsách. Musí běžet s nadějí v srdci a sny v hlavě.“¹

Emil Zátopek

Sport. Pro někoho zbytečná a nesmyslná činnost, která je jen na obtíž. Více je však těch, kterým tento fenomén více či méně prostupuje život jako červená nit. Je jedno, zda aktivně provozují sport v duchu starořecké kalokagathie nebo pasivně konzumují zápasy, závody, mítinky, turnaje a jiná další sportovní klání. Jakmile jednou člověk „přičichne“ například k zelené trávě, antukovým dvorcům, ledové ploše či tartanovým oválům, už má osud zpečetěný.

V této bakalářské práci se většinou budeme zabývat onou složkou pasivní. A aby vůbec tato složka mohla existovat, musí být někdo, kdo nám ji zprostředkuje. To je úkol pro sportovní žurnalistiku.

Patřím do skupiny lidí, u kterých se láska ke sportu formovala už od raného dětství. Nejenže jsem každou volnou chvíli využíval k tomu, abych si mohl jít s kamarády ven „dát báčko“, ale rád jsem sport i sledoval. Poslední dvoustrana novin nezůstala nikdy nedotčená, tabulky hokejových mistrovství světa byly před turnajem přehledně a barevně vyhotoveny. Vrcholem však byly olympijské hry. Při nich jsem vždy zažíval opravdu skvělé pocity, které se dají jen těžko popsat. To vše jsem mohl prožívat jen díky televizní sportovní žurnalistice. Motivace, proč jsem si vybral jako téma bakalářské práce osobnost Víta Holubce, je tedy jasná.

Co se týče práce samotné, rozšířili jsme ji oproti tezí o jednu kapitolu. Důvodem byl fakt, že Vít Holubec stál u zrodu české sportovní televizní žurnalistiky a bylo potřeba blíže specifikovat a historicky přiblížit samotnou sportovní žurnalistiku. Do druhé kapitoly jsme tedy přesunuli i obecnou charakteristiku sportovní žurnalistiky.

Další drobnou změnou oproti tezí bylo využití publikace Vladimíra Strasmajera - Historie televize v Československu, namísto titulu stejného autora - Dvacet pět let ČST. Obě publikace byly vydány v roce 1978 a týkají se stejné problematiky.

¹ *The 100 Best Sports Quotes of All Time.* [online]. [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://bleacherreport.com/articles/910238-the-100-best-sports-quotes-of-all-time/page/62>>

V práci není úmyslně zařazen přepis rozhovoru s Vítem Holubcem s ohledem na jeho rozsah. Jde o několik hodin rozhovorů, protože jsem se ním setkal opakovaně.

2. Sportovní žurnalistika

Informovat a referovat o sportovních událostech. Pro mnohé jednoduché povolání, které může dělat téměř kdokoli. Ano, pokud k tomu má člověk alespoň trochu dispozice, vůli, ctizádostivost, bojovnost a chuť jít i přes překážky za svým cílem. Pokud si divák u televize říká, to bych také zvládl, je to vyznamenání pro dotyčného komentátora, který diváka neruší a přitom mu jasně a srozumitelně podává informace. Za tím, co slyšíme a vidíme na obrazovce v podání sportovních komentátorů, totiž musí stát hodiny příprav, roky zkušeností a také určitá dávka talentu.

2.1 Stručný vývoj k počátkům ČST

V roce 1900 bylo poprvé na veřejnosti vysloveno slovo „televise“. Na elektrotechnické výstavě v Paříži ho použil francouzský inženýr Konstantin Perskij.² Samotný pojem televise vznikl spojením slov řeckého původu „tele“ – daleko a „visio“ – vidět. Perskij toto slovo použil pro označení přenosu pohyblivého obrazu na dálku. Rok poté natočil Jan Kříženecký s kamerovým přístrojem od bratří Lumiérů tzv. „aktuály“. Tak nazval sérii svých prvních filmových snímků mapujících každodenní život. Mezi události každodenního života zařadil i natáčení IV. Všesokolského sletu. Proto lze rok 1901 považovat za milník, kdy se sport a film neodlučitelně spojují v jeden celek.³

Světová mediální scéna zaznamenala první stopy filmové sportovní reportáže, když v roce 1904 natočil italský režisér Ambrosi snímek „Automobilové závody Susa - Moncenisio“⁴. Ještě ten samý rok došlo k pokroku i na našem území. Alfréd Baštýř natočil reportáž z fotbalového utkání Slavie proti anglickému týmu amatérů. S největší

² STRASMAJER, Vladimír. *Historie televize v Československu*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1978, 55 s. s. 4

³ HÖLZEL, Jiří. *Branky, body, vteřiny: Fenomén sportovní žurnalistiky na obrazovkách České televize*. Praha: FSV UK, 2001, 42 s. Bakalářská práce. s. 9

⁴ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 5

pravděpodobností se jednalo o jarní utkání Slavia – Corinthians (tehdy nejlepší anglické amatérské mužstvo), které skončilo porážkou Slavie 4:7.⁵

Prvním skutečným profesionálním sportovním redaktorem v naší zemi se stal v roce 1906 Vilém Heinz, který podepsal smlouvu s Národními listy.⁶ Ten samý sportovně – mediální průkopník se poté ve 2. desetiletí 20. století zasloužil o základy terminologie české sportovní žurnalistiky.⁷

Jedním z nejzásadnějších okamžiků sportovního přímého přenosu byl 2. srpen 1924. Tento den se ve velmi primitivních podmínkách uskutečnil první přímý sportovní přenos, který byl také označován jako první evropský pokus o sportovní reportáž. Vznikl z podnětu rozhlasového programového šéfa Miloše Čtrnáctého, který ve snaze zpestřit a obohatit program o nové programové formy, a také samozřejmě získat další koncesionáře, dojednal s funkcionářem Československé boxerské unie Jiřím Hojerem možnost vysílání ze sportovního podniku. Na klusáckém stadionu na Letné se uskutečnil boxerský turnaj, jehož vyvrcholením byl zápas těžkých vah mezi českým reprezentantem Františkem Růžičkou s pseudonymem Frank Rose a americkým boxerem černé pleti Rocky Knightem. A jak vypadal samotný, dnes můžeme říct archaický, přímý přenos? Jiří Hojer hlásil do Kbelského studia přípravu soupeřů na zápas, popis prostředí i vlastního průběhu utkání. Ve studiu byla jeho slova zapisována a předávána hlasateli Adolfu Dobrovolnému, který je bezprostředně poté předčítal do mikrofonu. Zanedlouho si však uvědomil, že převod z autentického zvukového sdělení z místa utkání do písemné formy zbytečně informace zkresluje a zpomaluje. Proto sám převzal sluchátko a okamžitě bez „písemného mezičlánku“ opakoval Hojerova slova. Přenos tak nabyl na dramatičnosti a bezprostřednosti očitého svědectví. Nutno dodat, že se celá akce setkala s nadšením.⁸

Důležitým mezníkem vývoje televizní sportovní žurnalistiky byly Letní olympijské hry v Berlíně v roce 1936. Konaly se od 1. do 16. srpna, ale bohužel se také ukázalo, co může znamenat televize jako médium v rukou totalitní moci. Největší vadou na kráse

⁵ HÖLZEL, Jiří. *Branky, body, vteřiny: Fenomén sportovní žurnalistiky na obrazovkách České televize*. Praha: FSV UK, 2001, 42 s. Bakalářská práce. s. 9

⁶ LUKŠŮ, David. *Sport na stránkách novin a specializovaných časopisů v prvním desetiletí 20. století - zrod moderní žurnalistiky*. Praha: FSV UK, 2005, 135 s. Diplomová práce. s. 12

⁷ HÖLZEL, Jiří. *Branky, body, vteřiny: Fenomén sportovní žurnalistiky na obrazovkách České televize*. Praha: FSV UK, 2001, 42 s. Bakalářská práce. s. 10

⁸ JEŠUTOVÁ, Eva et al. *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. 1. vyd. Praha: Český rozhlas, 2003, 667 s. ISBN 80-86762-00-9. s. 45

byla fašistická ideologie, kterou společnost Telefunken šířila vedle výkonu sportovců jako svůj druhý nejvýznamnější „produkt“. Vysílání trvalo až 6 hodin denně. Přenosy z letních olympijských her sledovalo více než 162 tisíc diváků⁹ v 25 předváděcích sálech v Berlíně, dvou místech v Lipsku a jednom v Postupimi. Technickou chloubou byly v Berlíně tři elektronické kamery s ikonoskopem. Mohly však pracovat, jen když byly dobré světelné podmínky, nejlépe když svítilo slunce. Další televizní kamery bez ikonoskopu exponovaly obraz na filmový pás, jenž se v průběhu krátké doby vyvolal a v přenosovém voze proběhl snímačem, který rozkládal obraz ještě mechanicky, pomocí Nipkowova kotouče, do rastru pouhých 180 řádek.¹⁰

Kromě přenosů přinesly olympijské hry v Berlíně i celovečerní film, který natočila prominentní filmařka nacistického režimu Leni Riefenstahlová. Na gigantickém projektu Olympia pracovalo 60 kameramanů. Z 250 hodin hrubého materiálu vznikl téměř čtyřhodinový film.¹¹

Třicátého dubna 1939 bylo odstartováno první zaoceánské pravidelné televizní vysílání. Při příležitosti světové výstavy v New Yorku zahájila vysílání společnost NBC. Mluvíme o Spojených státech, a tak na obrazovkách nemohl chybět při prvním vysílání zápas baseballové ligy.¹²

Válečné události pochopitelně přibrzdily vývoj, ale jakmile byl nastolen mír, začalo se pomalu, ale jistě přibližovat televizní vysílání do Československa. Vedení Československého rozhlasu se nevzdalo myšlenky na zavedení televizního vysílání a začátkem roku 1951 vyčlenilo ze svého projektového ústavu malou skupinku pracovníků pro přípravu výstavby prvního televizního studia v Praze. V průběhu první poloviny roku 1952 byl zřízen Vládní výbor č. 1, jehož úkolem byla mimo jiné i koordinace výstavby televize. V krátké době byl zahájen vývoj televizního vysílače, radioreléového spoje, snímacích elektronek a příprava výroby televizních přijímačů.

⁹ HÖLZEL, Jiří. *Branky, body, vteřiny: Fenomén sportovní žurnalistiky na obrazovkách České televize*. Praha: FSV UK, 2001, 42 s. Bakalářská práce. s. 12

¹⁰ ŠMÍD, Milan. *Olympiády a televize*. [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/05/1290812.html>>

¹¹ ŠMÍD, Milan. *Televize změnila sport i olympijské hry*. [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/05/1300820.html>>

¹² HÖLZEL, Jiří. *Branky, body, vteřiny: Fenomén sportovní žurnalistiky na obrazovkách České televize*. Praha: FSV UK, 2001, 42 s. Bakalářská práce. s. 12

Souběžně probíhaly úpravy televizního studia v objektu Měšťanské besedy a zahájena rekonstrukce rozhledny na Petříně, kde bylo plánováno umístění vysílače.¹³

Večer prvního května 1953 ve 20:00 pak bylo slavnostně zahájeno pravidelné zkušební vysílání Československé televize.

2. 2 Sportovní novinář v rámci vysílání

V souvislosti s televizní sportovní žurnalistikou se musíme podívat na problematické postavení, které zaujímá sport v rámci vysílání. Technologie výrobních postupů sportovního vysílání proti sobě staví 2 ideologické rámce – žurnalistiku a zábavu. S tím také přicházejí obavy o dodržování nestrannosti, vyváženosti a objektivity. V poslední době existuje řada komerčních tlaků, aby se tyto zásady dodržovaly čím dál méně a důsledkem toho je, že se prvky zábavy prosazují i do oblasti veřejnoprávního vysílání.¹⁴ Sportovním redaktorům pak často nezbyvá nic jiného, než se řídit heslem: „Koho chleba jíš, toho píseň zpívej“.

Co se týče zásad vystupování před kamerou, jsou novináři ve výhodnější pozici. Roky zkušeností už v hrubých obrysech ukázaly, co divák očekává. Oko, ucho i další smysly sportovního fanouška jsou zvyklé na určité prvky chování nebo jazykovou vybavenost a dá se říci, že je v tomto směru televizní divák konzervativní.

Žurnalista musí mluvit spisovnou češtinou, správně artikulovat, intonovat, akcentovat první slabiku, ale nic z toho všeho nesmí jít na úkor přirozenosti. Nesmí být ani v nejmenším slyšet, ani vidět, jak moc se snaží. Samozřejmostí také je rozdílnost jazyka mezi zpravodajstvím, komentováním, rozhovorem a publicistikou. Jedna věc však všechny spojuje. Všeho s mírou. Snaha o originalitu je dobrá, ale čím dál víc se prodírá do sportovní žurnalistiky klišé. Když občas uslyšíme nějaké zajímavé spojení, tak ano, výpověď to ozvláštňuje a zdramatizuje, ale když v každém přenosu člověk slyší, jak útočník vymetl pavučinu, jak obránce vysunul svého spoluhráče nebo jak záložník vyslal nadýchaný bochánek, tak nad tím už se pozastaví i méně kritičtí sportovní fanoušci. Redaktor se nikdy nesmí stavět nad diváka. Musí si uvědomit, že je na

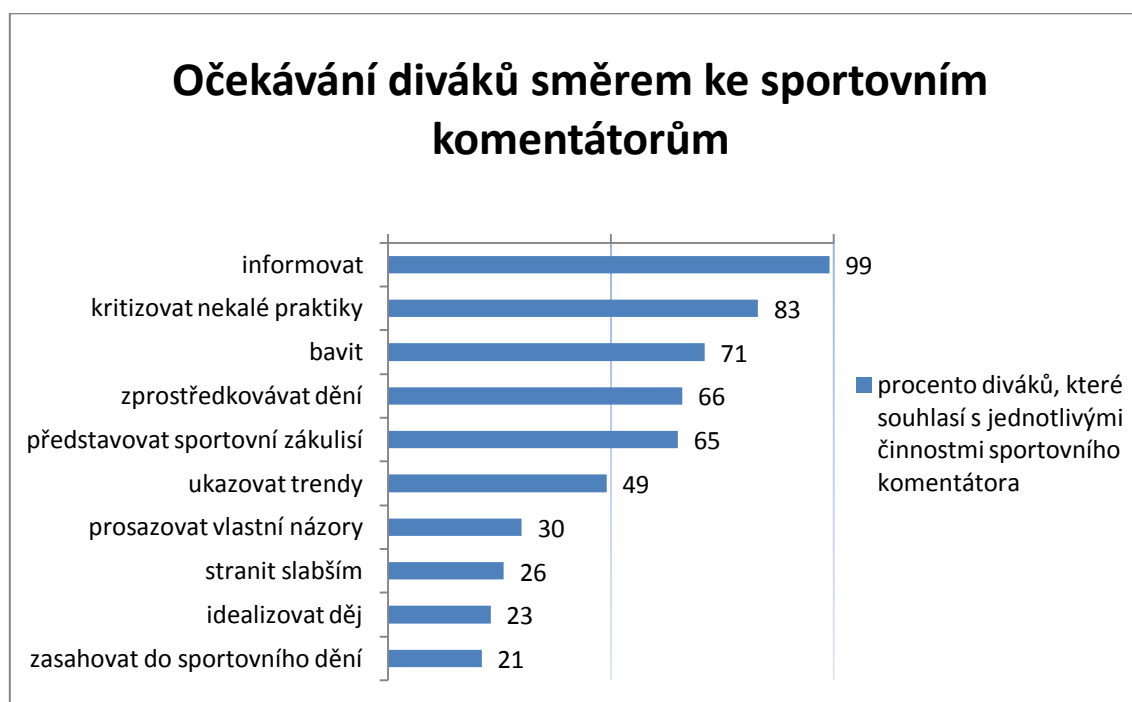
¹³ *Stránky z historie České televize*. [online]. [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceska-televize.uvadi.cz/poval.html>>

¹⁴ BOYLE, Raymond. *Sports Journalism: Context and Issues*. London: Sage Publications, 2006, 198 s. ISBN 1-4129-0798-5.

obrazovce proto, aby zprostředkoval co nejjednodušší možnou cestou danou událost. Nesmí být mezi například fotbalovým zápasem a člověkem u televize překážkou. Má být naopak tím, kdo přenos informací urychlí.

A co diváci očekávají od televizního sportovního redaktora? Podle německého výzkumu by měli sportovní komentátoři především diváka informovat a na druhé straně by se měli vyvarovat idealizaci a snaze, i když s dobrým úmyslem, jakkoli do sportu zasahovat.

Graf č. 1- Očekávání diváků směrem ke sportovním komentátorům ¹⁵



¹⁵ FISCHER, Josef; ÖLCHLÄGER, Christoph. *ABC des Sportjournalismus*. München: Hackfoth, 1994, 357 s. ISBN 3-88295-210-5. s. 45

3. Novinářská praxe Víta Holubce

Sportu zdar a fotbalu zvlášť. Známy to slogan pro několik generací sportovních nadšenců. Vít Holubec bezpochyby patří mezi pár vyvolených, které můžeme označit jako průkopníky a legendy českého, potažmo československého, televizního sportu. „Vít Holubec byl fanatik práce – dnes se tomu říká workoholik,“¹⁶ říká o svém bývalém kolegovi dnešní šéfredaktor sportovní redakce České televize Otakar Černý. Vít Holubec se narodil 8. října 1928 v Olomouci.

3.1 Žurnalistické začátky

Stát se sportovním komentátorem, i když tehdy se tomu tak ještě neříkalo, bylo pro Víta Holubce klukovským snem. „Všechno to vzniklo z mého neustálého poslouchání legendárního sportovního reportéra Josefa Laufra v rozhlasu. Dokonce existují zažloutlé fotky, kde sedím na nočníku, mám před pusou cedník jako mikrofon a melu pantem, jak říkala moje matka,“¹⁷ přibližuje V. Holubec. Nedá se říci, že by měl V. Holubec sportovní komentování v genech. Otec ani matka neměli blízko k žurnalistice a ke sportu už vůbec ne. Oba byli úředníci. Otec pracoval ve zdravotní pojišťovně a matka v bance.¹⁸

Během 2. světové války, kdy žil v Mladé Boleslavi, chodil pravidelně hrát fotbal. „V ulici jsme měli svou jedenáctku, a protože jsme byli docela dobří, všiml si nás správce hřiště a nechal nás rozdat si to s kluky, kteří pravidelně trénovali.“¹⁹ Ke všeobecnému překvapení Holubcův tým vyhrál a kamarád Vladimír Štěpán ho přivedl na to, poslat pár řádků o jejich vítězném utkání do redakce Večerního Českého slova.²⁰ Následující den pak nevěřili svým očím. „Mladoboleslavský SK – SK Slavoj Mladá Boleslav 3:0 (2:0), Přátelské utkání B-družstev mladších žáků.“ V novinách V. Holubcovi příspěvek otiskli, a když se pak sešel s kamarády na hřišti, každý žmoulal

¹⁶ ČERNÝ, Otakar. *Brankám bylo padesát: Díky táto*. Praha: Česká televize, 2007, 171 s. ISBN 978-80-85005-81-3. s. 15

¹⁷ *Vít Holubec: Nekotáte, bereme...* [online]. 2007 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.rozkvetlekonvalinky.estranky.cz/clanky/moderatori/vit-holubec-.html>>

¹⁸ osobní rozhovor s Vítem Holubcem

¹⁹ *Vít Holubec: Nekotáte, bereme...* [online]. 2007 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.rozkvetlekonvalinky.estranky.cz/clanky/moderatori/vit-holubec-.html>>

²⁰ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 164

večerník v ruce. „Ty rádečky jsem večer po utkání napsal já. Měl jsem z toho nevýslovnou radost. Zanedlouho mi z redakce vzkázali, že by bylo lepší, kdybych s nimi spolupracoval pravidelně,“²¹ vzpomíná na své začátky V. Holubec.

Ve třinácti letech tedy Vít Holubec dostal svoji první zpravodajskou legitimaci.²² „Mohl jsem se jí vykázat u vchodu na hřiště, nemusel jsem platit a při divizních utkáních Mladé Boleslavi jsem sedával v první řadě na tribuně. Brzy si na to zvykli i pořadatelé a diváci. A ani jim nevadilo, že nosím krátké kalhoty.“²³

Přibližně v patnácti letech už měl Vít Holubec fixní plat, když spolupracoval na severočeské stránce *Večerního slova*. Zde obhospodařoval veškeré fotbalové soutěže až po divizi, atletiku, která byla tehdy v Mladé Boleslavi na velmi dobré úrovni, ligu české házené a další sporty.²⁴ Takový rychlý vzestup ani v nejmenším nečekal, když začínal posílat svoje články do redakcí. „Poslal jsem to na blind. Žádné peníze jsem neočekával, a také ze začátku nic nechodilo. Dělal jsem to proto, že mě těšilo, když jsem svůj článek viděl v novinách. A časem, protože bylo v Boleslavi sportu bohatě, začaly brát moje články i Lidové noviny. A to přitom neměly žádnou velkou sportovní rubriku,“ vzpomíná Vít Holubec.²⁵

V té době také samozřejmě chodil do školy, ale současně už seděl v redakci. I když, jak on sám říká, za značného pochopení kantorů. „My jsme školy moc neměli, protože se tzv. blížila fronta, takže se místo školní docházky dělaly zákopy a já jsem místo toho chodil do redakce. Ve škole ke mně byli naštěstí hodně tolerantní.“²⁶

Protože se Vít Holubec narodil v Olomouci a v Mladé Boleslavi se s rodinou ocitl před válkou z důvodu útěku jeho otce před německým živlem, tak se celá jeho rodina chtěla po válce vrátit na Moravu. Tam zpočátku došlo k mírnému zpomalení vývoje jeho novinářské kariéry. „Bydleli jsme sice v Přerově, kde vycházely také noviny, ale to nebylo nic pro mě. Takový večerník – drbna maloměsta, takže tam se ani o sportu

²¹ POLÁK, Karol: HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentujú Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s. s. 10

²² osobní rozhovor s Vítem Holubcem

²³ POLÁK, Karol: HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentujú Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s. s. 10

²⁴ osobní rozhovor s Vítem Holubcem

²⁵ osobní rozhovor s Vítem Holubcem

²⁶ osobní rozhovor s Vítem Holubcem

nedalo mluvit. Já jsem se nad to cítil povznesený, protože jsem už měl celostátní zkušenosti,“²⁷ vzpomíná Vít Holubec.

Brzy se ale dostal přes Svobodné slovo do Mladé fronty, kde poznal velkou žurnalistiku. Tam nastoupil v roce 1948 a začal pracovat ve sportovní rubrice. V novinách se naučil pracovat s časem, zvládl jednotlivé žánry, naučil se rychlosti a přesnosti, zvládl kompoziční postupy a obecné zásady platné v rozhlase a televizi.²⁸ Jako dvacetiletý redaktor sportovní pobočky Mladé fronty v Ostravě spolupracoval s kolektivem Miroslava Hladkého, se kterým později stál u důležitých milníků televizní sportovní žurnalistiky u nás. Nějaký čas také vedl filiální redakci MF v Olomouci.²⁹

3. 1. 1 Rozhlasové začátky

Už jako kvintán koupil Vít Holubec od svého podnikavého spolužáka amatérsky vyrobený mikrofon. Když se zapojil do rádia, bylo všechna slova nahlas slyšet. „Přišel jsem domů a začal vysílat. Propadl jsem novinám, ale šilhal po mikrofonu. K tomu mi pomohla vojna,“³⁰ potvrzuje V. Holubec.

Z Boleslavi se Holubcova rodina odstěhovala na Moravu, odkud pocházela jeho matka, a on sám musel jít v padesátém roce na vojnu. Tam začal psát pro vojenský deník s názvem Obrana lidu.³¹ Zlom nastal v okamžiku, když si jel do Bratislavy (byl tehdy na vojně v Seredi) domluvit práci v redakci.

Holubcovi se blížil druhý rok vojny a rozhodně neměl v plánu jít k útvaru na velitelské místo. „Tak jsem šel za velitelem s tím, že bych potřeboval den volno. Upřímně jsem mu vysvětlil, že potřebuji jet do Bratislavy kvůli zaměstnání a on mi vyšel vstříc. Dal mi tzv. cestovní rozkaz a měl jsem to jako služební cestu,“³² vzpomíná V. Holubec. Do Bratislavy přijel brzy a tak měl ještě čas se projít po slovenské metropoli. „Najednou vidím ceduli Armádní rozhlas. V tu chvíli jsem si vzpomněl na

²⁷ osobní rozhovor s Vítem Holubcem

²⁸ KOUBA, Miroslav. *Specifičnost práce sportovního televizního komentátora a rozhlasového reportéra*. Praha: FŽ UK, 1975, 279 s. Diplomová práce. s 212

²⁹ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 165

³⁰ POLÁK, Karol; HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentujú Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s. s. 10

³¹ *Vít Holubec: Nekoktáte, bereme...* [online]. 2007 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.rozkvetlekonvalinky.estranky.cz/clanky/moderatori/vit-holubec-.html>>

³² osobní rozhovor s Vítem Holubcem

své dětství, jak jsem měl v okně rádio připojené na mikrofon a hlásal jsem o všem, co se v naší malé vilové čtvrti dělo.³³

Vít Holubec neváhal a vstoupil. „Řekl jsem jim, že bych měl zájem pracovat pro rozhlas. Popisoval jsem svoji práci pro Obranu lidu a oni se ptali, kdy jsem tam měl něco naposledy. Já jsem ten den měl shodou okolností snad 8 článků na různých stránkách a tak jim padla čelist.“³⁴ Rázem měli o V. Holubce v Armádním rozhlasu zájem. Hned při své první akci svým novátorským přístupem zaujal tak, že si ho všiml náčelník Armádního rozhlasu z Prahy. Přes určité peripetie, kdy se V. Holubec svým nadřizeným ne svoji vinou ztratil, se nakonec dostal do pražské redakce Armádního rozhlasu. V jeho redakci se pro něj poprvé naskytla možnost promluvit do profesionálního mikrofonu.³⁵

V roce 1951 tedy Vít Holubec poprvé promlouvá do mikrofonu Armádního rozhlasu, kde si nemůže stěžovat na žánrovou jednotvárnost. Dělá rozhovory, reportáže i velké armádní přenosy.³⁶ „Po vojně jsem nastoupil do pražského Armádního rozhlasu, kde se sešla skvělá parta. Karel Šiktanc, Jiří Procházka, Karel Kyncl, Josef Valchář atd. Věnoval jsem se sportovnímu reportérství, což mi zůstalo na celý život.“³⁷ Rozhlas byl báječný, ale říkal jsem si, co takhle film, to by bylo něco,³⁸ potvrzuje V. Holubec své touhy pokročit ještě o stupínek dál.

Armádní rozhlas

Protože už je dnes pojem Armádní rozhlas spíše spojením pro pamětníky, považujeme za důležité přiblížit tuto složku rozhlasu.

Armádní rozhlas byl samostatnou složkou programu, která však až do roku 1956 nebyla podřízena rozhlasovému vedení a rozhlas jí pouze poskytoval vstup do éteru. Byl to programový útvar, založený už v roce 1945 Hlavní správou politické výchovy ministerstva národní obrany. Jeho velitelé (postupně od hodnosti poručíka až po plukovníka) byli jmenováni touto správou a jako redaktori i hlasatelé sem byli

³³ osobní rozhovor s Vítem Holubcem

³⁴ osobní rozhovor s Vítem Holubcem

³⁵ osobní rozhovor s Vítem Holubcem

³⁶ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 13

³⁷ *Vít Holubec: Nekotáte, bereme...* [online]. 2007 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.rozkvetlekonvalinky.estranky.cz/clanky/moderatori/vit-holubec-.html>>

³⁸ POLÁK, Karol: HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentujú Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s. s. 10

přidělování mladí umělci a novináři v prezenční vojenské službě. Také budova ve Hviezdoslavově ulici byla původně majetkem armády a přešla pod správu rozhlasu teprve s celou redakcí v polovině padesátých let.³⁹

Armádní rozhlas patřil od roku 1945 k tzv. odborným rozhlasům (dalšími byly např. zemědělský, školský). Tyto rozhlasové kuratoria, složená z odborníků na danou problematiku a jejich programy vznikaly nezávisle na Československém rozhlasu, tudíž rozhlas nemohl obsah vysílání ovlivňovat. Proto vedení Československého rozhlasu usilovalo dlouhodobě o jejich začlenění do rozhlasové struktury, což se posléze podařilo.⁴⁰

V kontextu doby se také Armádní rozhlas nemohl vyhnout propagační funkci s ostře prokomunistickou rétorikou. Důkazem toho je například článek z týdeníku *Náš rozhlas* z roku 1953.

„Druhého února letošního roku je tomu právě 10 let, kdy u města Stalingradu rozdrtila sovětská vojska fašisty obkličující město a zahájila tak nejslavnější vítězný pochod na západ, aby celý svět mohl žít v míru. Dvě stě dní a nocí trvaly stalingradské boje. Vzpomínáme na toto nesmrtelné vítězství v pořadu svobodníka Karla Šiktance, nazvaném „Dvě stě dní a sto nocí“. Vypráví v dramatickém pásmu o statečných sovětských vojácích, o geniálním Stalinově vedení, ...“⁴¹

Armádní rozhlas byl ideální místo pro ty, kteří chtěli mít lehčí vojnu, ale byl vyhledávaný i proto, že dotyční novináři, umělci a další mohli zůstat u profese. Kromě výše uvedených zde působil například Vladimír Dvořák nebo Otakar Brousek. Ve vzájemné interakci by se dalo hovořit o symbióze, protože Armádní rozhlas tak na oplátku získával „hotové“ lidi zadarmo.⁴²

³⁹ JEŠUTOVÁ, Eva et al. *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. 1. vyd. Praha: Český rozhlas, 2003, 667 s. ISBN 80-86762-00-9. s. 246

⁴⁰ e-mailová korespondence s Evou Ješutovou

⁴¹ *Náš Rozhlas: Týdeník Československého rozhlasu*. Praha, 1973, roč. 20, č. 4.

⁴² osobní rozhovor s Vitem Holubcem

3. 2 Vrcholná léta

Pokud se chceme bavit o nejproduktivnějších a nejslavnějších letech Holubcovy kariéry, musíme začít už v jeho mladém věku. První televizní přímý přenos na našem území, první vysílané olympijské hry, první sportovní pořad. U toho všeho stihl být Vít Holubec už do svých třiceti let.

3. 2. 1 Počátky ČST

Prvního května 1953 večer ve 20:00 bylo slavnostně zahájeno pravidelné zkušební vysílání Československé televize.⁴³ Odvysílal se nejen oficiální program, složený z projevů a filmových aktualit, ale došlo také na legendární herecké improvizace Františka Filipovského před televizní kamerou. Program šířený vysílačem na petřínské rozhledně mohlo sledovat jen několik málo šťastlivců, kteří se dostali k televizorům umístěným v institucích a na veřejných místech.⁴⁴ Více pramenů potvrzuje, že se navrhovalo zřízení televizního studia v Národním domě na Vinohradech, který nebyl daleko od rozhlasu. Ministr Kopecký nakonec tuto budovu přidělil Státnímu souboru písní a tanců, protože - jak se prý jednou vyjádřil - "tanečníci potřebují více prostoru." Nakonec byl televiznímu vysílání přidělen sál a kanceláře Měšťanské besedy ve Vladislavově ulici v Praze, tedy objekt poměrně malý a bez možnosti většího rozšiřování.⁴⁵

Ještě v roce 1953 dodala firma Tesla na trh první české televizory, ale jejich cena byla příliš vysoká – nejprve 4000 korun, později 2500 korun. V roce 1953 se prodalo 355 kusů a o rok později 12 879 kusů. Vysílání pokračovalo improvizovaně po celý rok 1953 dvakrát týdně.⁴⁶

⁴³ *Stránky z historie České televize.* [online]. [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceska-televize.uvadi.cz/poval.html>>

⁴⁴ ŠMÍD, Milan. *Padesát let televize v Česku.* [online]. 2003 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/03/950310.html>>

⁴⁵ ŠMÍD, Milan. *Historie televize v ČR - 2.* [online]. 2001 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/pril01/p34his2.html>>

⁴⁶ ŠMÍD, Milan. *Padesát let televize v Česku.* [online]. 2003 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/03/950310.html>>

Televizní studio Praha, které bylo součástí Československého rozhlasu, přešlo 25. února 1954 na pravidelné vysílání. Starala se o něj přibližně padesátka programových pracovníků, mezi nimiž najdeme jména jako Jaroslav Dietl, Jindřich Fairaizl a další.⁴⁷

Po živelném startu pražského televizního studia se objevují první náznaky organizovanosti. V roce 1954 vznikly 4 programové útvary:

Politicko - zpravodajské vysílání

Literárně - dramatické vysílání

Hudební vysílání

Dětské vysílání

Na sportovní problematiku se tehdy v televizi nikdo nesespecializoval. Formálně byl sport zahrnut v Politicko - zpravodajském vysílání.⁴⁸ Vedení propáslo šanci vytvořit první sportovní útvar, stejně jako řadu dalších důležitých televizních redakcí. Rozčlenění nebralo příliš mnoho ohledů na skutečné potřeby televize.⁴⁹ Sportovní reportáže zprvu přebírala televize ze Zpravodajského filmu, později už reportáže natáčeli speciálně pro televizi externí spolupracovníci. Byl jím především Karel Zrůbek, bývalý judista, který měl své hlavní zaměstnání právě ve sportovní redakci Zpravodajského filmu. O to, aby sport nezůstal na obrazovkách ošizen, usilovala i Jarmila Krafková (později Průchová), která v televizi vedla produkční útvar. Jako bývalá reprezentační lyžařka kromě své produkční práce dokázala napsat i text ke sportovním zprávám.⁵⁰

Sport se také dokázal prosadit na obrazovku hned první den. A byla to cyklistika, která se na obrazovce představila. Konkrétně závod Praha – Berlín -Varšava, který tehdy získával mezi lidmi masovou popularitu. Televize převzala příspěvek o jeho

⁴⁷ ŠMÍD, Milan. *Padesát let televize v Česku*. [online]. 2003 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/03/950310.html>>

⁴⁸ VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 17

⁴⁹ ZÁRUBA, Robert. *Švédectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 25

⁵⁰ VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 17 - 18

přípravě z filmového žurnálu, který připravovali pracovníci Československého státního filmu.⁵¹

Velké možnosti se televiznímu sportu otevřely objevem transfokátoru v roce 1949⁵² a bylo jen otázkou času, kdy se prosadí naplno.

Přímý přenos

Přímý přenos je dozajista vrcholem novináře, který se věnuje audiovizuální žurnalistice. Každé slovo, pauza, nadechnutí a v televizi i každé gesto, škleb či mimika jdou přímou cestou k posluchači nebo divákovi.

Podle Hladkého je přímý televizní přenos nejspecifičtější projevem televize. Přímá televizní reportáž v sobě totiž slučuje všechny přednosti televizního vysílání, které žádný jiný sdělovací prostředek nemůže nahradit. V plné síle se zde uplatňuje vzácná vlastnost televize – bezprostřednost. Televizní přímý přenos umožňuje televizním divákům, aby se stali přímými účastníky a očitými svědky události. Jak ve chvíli, kdy probíhá, tak i později ze záznamu. Nezřídka objektivy televizních kamer dokážou televizním divákům ukázat více, než může zachytit vzdálený pohled přímého účastníka.⁵³

3. 2. 2 První přímý televizní přenos

V roce 1955 přišla pro Víta Holubce opravdu velká šance. „Jednoho krásného dne zazvonil na redakčním stole telefon. Mám pro tebe prima nápad, říkal na druhém konci Jiří Procházka, který ještě do nedávna pracoval v Armádním rozhlasu, ale v onen okamžik už pomáhal tvořit první televizní programy. Nechtěl bys vysílat v televizi hokej? Třeba s Josefem Valchářem? Pochopil jsem, že to není vtip, a že se chystá první přímý přenos televize. Nad nabídkou jsem se dlouho nerozmýšlel,“⁵⁴ vzpomíná V. Holubec.

⁵¹ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 20

⁵² HÁJEK, Vladimír. *Sportovní vysílání Československé televize do roku 1965*. Praha: FŽ UK, 1979, 148 s. Diplomová práce. s. 18

⁵³ HLADKÝ, Miroslav. *Žurnalistika v televizi*. 1. vyd. Praha: Novinář, 1986, 349 s. s. 162 - 163

⁵⁴ POLÁK, Karol; HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentují Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s. s. 13

Kolem 3. února 1955 se vedení rozhodlo vysílat přímým přenosem přátelské hokejové utkání mezi výběrem Prahy a švédským celkem Leksand IF. Utkání se mělo konat na štvanickém zimním stadionu.

Televizní tajemník Emanuel Matys pozval ke komentátorské spolupráci Josefa Valcháře, který přikývl a souhlasil i s úkolem přivést ještě jednoho komentátora. Zvolil jednoznačně svého kolegu z Armádního rozhlasu Víta Holubce.⁵⁵ Jako režisér přenos řídil sám ředitel televizního studia Karel Kohout.⁵⁶ Za kamerami stáli Jan Novák, Jindřich Novotný, Eduard Landisch.⁵⁷

Tak významná událost se samozřejmě musela objevit i v dobovém tisku.

„Dne 11. února 1955 bylo poprvé uvedeno do zkušebního provozu nové televizní reportážní zařízení. Televizní technici a programoví pracovníci se dost odvážně pustili do vysílání a tak se uskutečnil první televizní přenos. Nové zařízení se plně osvědčilo a tak programy naší televize budou nyní obohaceny o další typ – televizní reportáž. Obrazový signál se dopravuje do petřínského vysílače radioelektrickou cestou pomocí malého vysílače a přijímače. Pro získání spolehlivého spojení se energie vysílače soustřeďuje parabolickým reflektorem v úzký paprsek. Zvuková modulace se zatím přenáší obvyklým způsobem, tedy telefonním kabelem.“⁵⁸

⁵⁵ HÁJEK, Vladimír. *Sportovní vysílání Československé televize do roku 1965*. Praha: FŽ UK, 1979, 148 s. Diplomová práce. s. 80

⁵⁶ KÖPPOVÁ, Barbara et al. *Dějiny českých médií v datech: Rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003, 461 s. ISBN 80-246-0632-1. s. 198

⁵⁷ ŠMÍD, Milan. *Historie televize v ČR - 4*. [online]. 2001 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/pril01/p38his4.html>>

⁵⁸ *Československý rozhlas a televize: Televizní přenos*. Praha, 1955, roč. 22, č. 6.

Obr. č. 1 - Přenosový vůz, parabolický reflektor a kamera na Štvanici⁵⁹

Tehdejší hlavní kameraman Eduard Landisch v pořadu 50 let přímého přenosu vzpomíná na problémy, které historicky první televizní přenos provázely. „Na balkóny jižní tribuny byly vytaženy 3 kamery a problém byl s tím, jak na ledovou plochu posvítit. Z Barrandova jsme si půjčili pořádná světla. Jak ale na ten led svítila, tak bylo po 20 minutách z ledu brouzdaliště.“⁶⁰ První přímý přenos vidělo jen několik tisíc šťastných diváků a bohužel se z něj nezachoval ani jeden záběr. (V pořadu 50 let přímého přenosu je alespoň část rekonstrukce tohoto historického zápasu). Ředitel Karel Kohout tehdy dal kameramanům 2 hlavní úkoly. Ať snímají velký celek a pohyby kamerou ať jsou co možná nejpomalejší.

⁵⁹ Československý rozhlas a televize: *Televizní přenos*. Praha, 1955, roč. 22, č. 6.

⁶⁰ APF ČT – 50 let přímého přenosu – Emanuel Landisch

Obr. č. 2 – Kamera číslo 3 při památném utkání s Leksandem na Štvanici⁶¹



Zápas začal, oba komentátoři viděli na monitor poměrně špatně. Naštěstí ale naše hráče dokonale znali a Švédy identifikovali podle čísel na dresech.⁶² Střídání komentátorů bylo zhruba po pěti minutách.⁶³

Televize byla na začátku a její učebnice měla pouze bílé stránky. „Když jsme se někoho ptali, jak to máme dělat, každý jen krčil rameny. Věděli jsme jedno. Nemůžeme komentovat stejně jako v rozhlasu. Musíme být méně popisní a nesmíme být mnohomluvní,“⁶⁴ vzpomíná Vít Holubec.

⁶¹ Soukromý archiv Víta Holubce

⁶² ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 44

⁶³ HÁJEK, Vladimír. *Sportovní vysílání Československé televize do roku 1965*. Praha: FŽ UK, 1979, 148 s. Diplomová práce. s. 83

⁶⁴ POLÁK, Karol; HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentují Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s. s. 15

Utkání výběru Československa pod hlavičkou Prahy proti švédskému rivalovi tedy vstoupilo do televizní historie. Výsledek 7:2⁶⁵ ve prospěch našeho celku v přípravě na světový šampionát v západním Německu⁶⁶ už byl jen třešničkou na dortu, který Vít Holubec s Josefem Valchářem a dalšími televizními průkopníky přichystali pro sportovní fanoušky na našem území.

Podle původního plánu se měly vysílat pouze první 2 třetiny. Bylo to vysílání pokusné, bez předchozího zveřejnění. U televizních diváků se ale přímý přenos setkal s obrovským nadšením. Volali do Besedy i přímo do přenosového vozu, že je to výborné, ať se přenos prodlouží až do konce.⁶⁷ Původně se také počítalo s tím, že signál z petřínského vysílače lehce přesáhne hranice Prahy (rádius zhruba 50 kilometrů) a najednou přišel do televize telegram, ve kterém psali pochvalné ódy diváci až z Českých Budějovic, kde zachytili signál hokejového přenosu.⁶⁸

Nakonec se tedy přenos odvysílal celý, sklidil obrovský úspěch a nastartoval novou televizní éru. „Pro všechny to byl ohromný technický zázrak. Pro nás s Josefem to ani tak těžké nebylo. Byli jsme mladí, nerozvážení a diváci neměli srovnání. Kromě okrajových částí republiky, jako třeba Plzeňsko nebo Domažlicko, které přejímaly německý signál, nikdo nic neznal,“⁶⁹ potvrzuje Vít Holubec. Od té doby netrvalo dlouho, opustil Armádní rozhlas a začal žít pro televizi.⁷⁰ Televizory mělo jen málo lidí, ale zájem o ně rostl. Hokejový zápas Prahy s Leksandem se hrál v úterý a do soboty byly v pražských prodejnách všechny televizory vyprodané.⁷¹

⁶⁵ KÖPPOVÁ, Barbara et al. *Dějiny českých médií v datech: Rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003, 461 s. ISBN 80-246-0632-1. s. 198

⁶⁶ POLÁK, Karol; HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentujú Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s. s. 15

⁶⁷ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 44

⁶⁸ osobní rozhovor s Vitem Holubcem

⁶⁹ osobní rozhovor s Vitem Holubcem

⁷⁰ POLÁK, Karol; HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentujú Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s. s. 15

⁷¹ ŠMÍD, Milan. *Padesát let televize v Česku*. [online]. 2003 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/03/950310.html>>

3. 2. 3 Vývoj směrem k vytvoření sportovní redakce

Přesně za deset dní vyprodal všechna místa zimního stadionu na Štvanici mezistátní zápas ČSR – Kanada. Také pro televizi bylo slavné trio bratrů Warvickových v dresech s javorovým listem nadějí na atraktivní podívanou. Druhý přenos ocenili diváci, vzhledem ke skvělé hře našich a remíze s pozdějšími mistry světa 3:3, vysoko nad ostatní programy ČST. Před utkáním byly v Praze opět vyprodány všechny televizory.⁷² Zápas proti Kanadě komentoval opět Vít Holubec s Josefem Valchářem, ale tentokrát v tom nebyli sami, protože se k nim přidal Bohumil Ujček z rozhlasu a komentovali utkání ve třech. B. Ujček měl být i u prvního přímého přenosu, ale tehdy se nedostavil.⁷³

Netrvalo dlouho a následovaly přenosy další. Z fotbalu, atletiky, cyklistiky, dokonce i z první celostátní spartakiády. Většinu z 27⁷⁴ sportovních přenosů komentoval v roce 1955 Vít Holubec, méně pak Josef Valchář. Začínali však i další. Při velikonočním fotbalovém turnaji měl premiéru i slovenský komentátor Radoslav Siváček.⁷⁵

První přímé přenosy a zejména ty sportovní měly u diváků obrovský, zcela rozhodující úspěch. Výroba najednou nestačila krýt poptávku po přijímačích. U prodejen seděli mnohdy po celou noc lidé na skládacích stoličkách. Celé rodiny se střídaly.⁷⁶ Lidé si začali rychle zvykat na to, že mohou vidět v televizi naše vrcholové sportovce nebo například cvičení na celostátní spartakiádě.

Nicméně až do konce roku 1955 se veškeré televizní vysílání omezovalo na jediný pražský vysílač na Petříně, který byl schopen pokrýt území hlavního města Prahy, středočeského kraje a části severních a východních Čech.⁷⁷ Od Silvestra 31. prosince 1955 zahájil provoz druhý československý televizní vysílač Ostrava - Hošťálkovice.⁷⁸

⁷² ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 45

⁷³ osobní rozhovor s Vitem Holubcem

⁷⁴ HÁJEK, Vladimír. *Sportovní vysílání Československé televize do roku 1965*. Praha: FŽ UK, 1979, 148 s. Diplomová práce. s. 83

⁷⁵ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 46

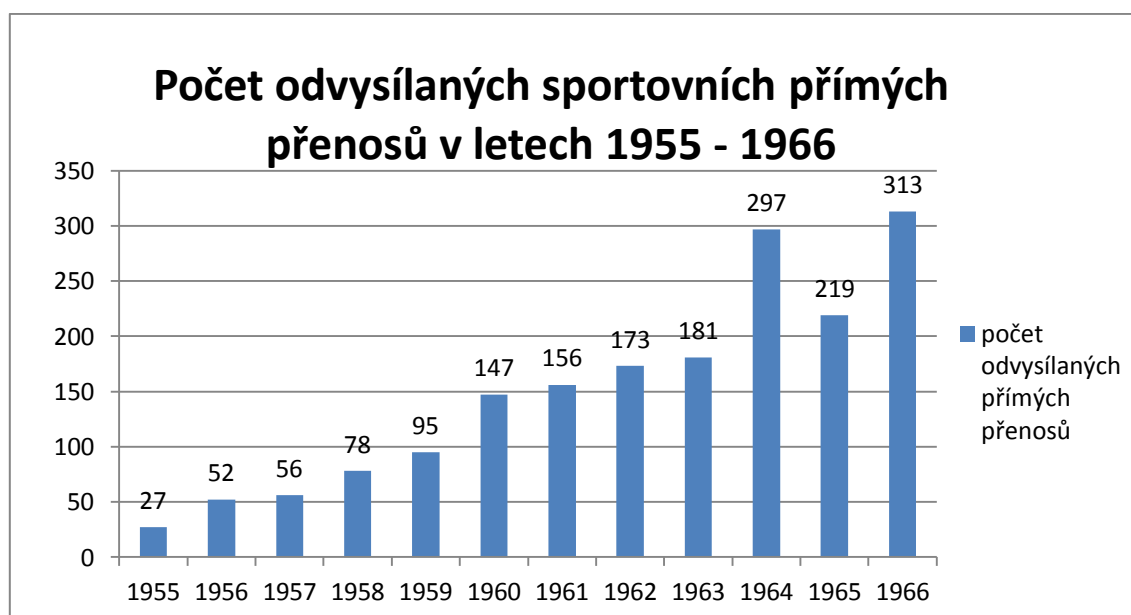
⁷⁶ STRASMAJER, Vladimír. *Historie televize v Československu*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1978, 55 s. s. 6

⁷⁷ ŠMÍD, Milan. *Historie televize v ČR - 4*. [online]. 2001 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/pril01/p38his4.html>>

⁷⁸ ŠMÍD, Milan. *Historie televize v ČR - 5*. [online]. 2001 [cit. 2012-05-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/pril01/p51his5.html>>

Od počátku, tedy roku 1955, se během první dekády počty sportovních přímých přenosů pravidelně navyšovaly. Jedinou výjimku tvořil rok 1965, kdy došlo k poklesu. Důvodem toho byl prudký nárůst přímých přenosů v roce 1964, kdy se konaly letní olympijské hry v Tokiu a zimní olympijské hry v Innsbrucku. V roce 1965 pak tedy i navzdory vysílání z 3. celostátní spartakiády odvysílala Československá televize méně přenosů, než v předešlém roce, nabitém velkými zahraničními akcemi.

Graf č. 2 – Počty přímých sportovních přenosů v začátcích televize ⁷⁹



Je zajímavé, kam až se za necelých 60 let sport ve veřejnoprávní, dříve státní, televizi dostal. Česká televize běžně nesleduje počty pořadů, ale je schopna poskytnout údaje v hodinách. Když se podíváme na sportovní přenosy, vysílané v premiéře s živým odbavením, dostaneme se za poslední 3 roky téměř na 9 000 hodin sportovních přenosů. Dnes má Česká televize k dispozici specializovaný sportovní program ČT4 (od září 2012 ČT sport⁸⁰), několikanásobně početnější kolektiv, ale nic z toho by nebylo, kdyby se v padesátých letech neodhodlalo několik nadšenců k tomu, aby přinesli lidem sport až domů.

⁷⁹ HÁJEK, Vladimír. *Sportovní vysílání Československé televize do roku 1965*. Praha: FŽ UK, 1979, 148 s. Diplomová práce. s. 90

⁸⁰ Česká televize představila jednotné logo, ČT4 bude ČT sport. [online]. [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <http://www.denik.cz/z_domova/ceska-televize-predstavila-jednotne-logo-ct4-bude-ct-sport-20120419.html>

Tab. č. 1 – Sportovní přenosy v předchozích 3 letech ⁸¹

Počty hodin premiér sportovních přenosů

Počty hodin sportovních přenosů*				
hodiny/kanál/rok	ČT1	ČT2	ČT4	Celkem
2009	3,3	737,1	1648,4	2388,8
2010	2,7	792,2	2839,1	3634
2011	7,5		2906,2	2913,7
Celkem 2009 - 2011	13,4	1529,3	7393,7	8936,4

* včetně premiérově vysílaných záznamů sport. přenosů, které nemohly být vysílány přímo v reálném čase utkání.

Podobně jako v jiných zemích byla i u nás televize zpočátku pod jednou střešou s rozhlasem. Po různých peripetiích jejího institucionálního vývoje se stala od 1. 10. 1959 samostatnou ústřední organizací, podléhající vládě. Ve skutečnosti však obdobně jako jiné sdělovací prostředky podléhala orgánům komunistické strany.⁸²

První přímý přenos ze zahraničí

Velmi důležitým momentem v historii české, potažmo československé, žurnalistiky byl konec února roku 1956, kdy se uskutečnil první přímý přenos ze zahraničí na našem území. Bylo to v rámci zimních olympijských her v italské Cortině d'Ampezzo. Mírně se ale v rámci historické přesnosti liší přesný den jeho uskutečnění. Podle B. Köpplové et al.⁸³ a V. Hájka⁸⁴ to bylo 28. ledna. R. Záruba to ale ve své diplomové práci vidí jinak. Podle něj se 27. 1. 1956 ve 23:00 objevují na obrazovce olympijské kruhy, vzápětí pak třetí třetina hokejového utkání SSSR-Švédsko 5:1, při kterém si mohli naši televizní diváci poprvé vychutnat hru proslulého útoku Babič, Bobrov, Šuvalov.⁸⁵

Za komentátory olympijských přenosů byli vybráni Vít Holubec a brněnský Miloš Zouhar. Měli to dost složité. Na objednání komentátorských linek už bylo pozdě. Mluvili tedy z pražského studia, bez startovních listin, bez podrobností a bez kontaktu s místem konání her. Jediným podkladem jim byl příposlech komentátora televize NDR ve sluchátkách, jenže ten stejným způsobem poslouchal z Cortiny svého kolegu

⁸¹ e-mailová korespondence s Hanou Langerovou – vedoucí analytik databáze programu ČT

⁸² CYSAROVÁ, Jarmila. *Televize a totalitní moc 1969 – 1975*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1998, 90 s. s. 7

⁸³ KÖPPOVÁ, Barbara et al. *Dějiny českých médií v datech: Rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003, 461 s. ISBN 80-246-0632-1. s. 201

⁸⁴ HÁJEK, Vladimír. *Sportovní vysílání Československé televize do roku 1965*. Praha: FŽ UK, 1979, 148 s. Diplomová práce. s. 23

⁸⁵ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 55

z televize NSR.⁸⁶ „Protože jsme to vysílali přes Berlín, kde měli východní Němci na sluchátkách západní Němce z Cortiny, museli jsme sporty jako třeba lyžování nebo rychlobruslení komentovat se zpožděním. V Itálii řekl komentátor - právě vyjíždí Ivanovová, v Berlíně - teď vyjela Ivanovová a já jsem musel říci - před chvílí vyjela Ivanovová,“⁸⁷ vzpomíná Vít Holubec. Výjimku tvořil hokej, kde se Holubec a Zouhar dobře orientovali díky znalosti hráčů.⁸⁸

Komentátoři tehdy věděli pouze to, co se v daný den koná. Neměli ale ponětí o tom, co režie v Cortině zařadí do programu a co přijde linkou k nám. „Byl to adrenalin. My jsme měli hroznou radost, že je olympiáda na našich obrazovkách,“⁸⁹ vypráví se zaujetím i po uplynutí desítek let Vít Holubec. Dodnes považuje pro svou budoucí kariéru tuto akci za nejdůležitější v tom, že se naučil ctít obrazovku.

Přenosy z Cortiny d'Ampezzo se ale nerodily nijak lehce. Původně se s nimi vůbec nepočítalo. Italská rozhlasová a televizní společnost RAI rozeslala všem partnerům na kontinentu dotazníky ohledně přímých přenosů z dějiště olympiády a jak se později ukázalo, vedení Československé televize jako jediné v Evropě tuto nabídku nevyužilo.⁹⁰

Těsně před ZOH 1956 zavolal ředitel televize Karel Kohout Miroslavovi Hladkému, budoucímu šéfredaktorovi sportovní redakce v Československé televizi, ale tehdy ještě redaktorovi Mladé fronty, aby zařídil první zahraniční televizní přenos. M. Hladký byl tehdy jako novinář Mladé fronty v Cortině, ale zároveň se domlouval na přestupu do Československé televize. K. Kohout řekl, že to bude jeho první práce pro televizi.

M. Hladký se sešel s ředitelem RAI Grillem a ptal se ho, jestli by Československá televize mohla vysílat přenosy z olympiády. Grilly logicky odpověděl, že ne, protože už jsou všechny linky obsazeny a také kvůli tomu, že to chtěla Československá televize zadarmo.⁹¹ Na naléhání M. Hladkého nakonec Grilly odkázal zástupce ČST na pana Brauna, který měl na starosti zahraniční problematiku RAI.⁹²

⁸⁶ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 57

⁸⁷ Osobní rozhovor s Vitem Holubcem

⁸⁸ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 57

⁸⁹ Osobní rozhovor s Vitem Holubcem

⁹⁰ ŠMÍD, Milan. *Akce „Cortina“*. [online]. 2002 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/01/650210b.html>>

⁹¹ APF ČT – dokument Teprve 15 let

⁹² ŠMÍD, Milan. *Akce „Cortina“*. [online]. 2002 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/01/650210b.html>>

Pan Braun byl tedy pozván M. Hladkým na večeři do nejdražšího hotelu v Cortině. Zástupce ČST sám nejedl, protože neměl tolik peněz, a vymluvil se na žaludeční potíže.⁹³ Na závěr hostiny "na jedné straně stolu" pronesl příjemně společensky unavený Braun češtinou, kterou slušně ovládal, památnou větu: "Tak si to vysílejte, ale je to pirátství."⁹⁴

Československá televize odvysílala podle různých pramenů ze zimních olympijských her v Cortině d'Ampezzo celkem 23, 24 nebo 28 přímých přenosů. Vyřešení tohoto otazníku se dnes už asi nikomu přesně nepodaří. Důležitější je ovšem jejich důsledek. Diváci najednou mohli srovnávat a začali požadovat na sportovních přenosech mnohem více než dosud. Především pak transfokátor, pomůcku umožňující plynulou zněnu velikosti záběru.⁹⁵ Kvalita obrazu nebyla nijak vynikající, vážla informace o tom, co se vlastně děje na obrazovce, ale i přesto tehdy lidé u obrazovek prožívali něco do té doby neznámého - vzrušení "být při tom".

3. 2. 4 Vznik sportovní redakce

Necelé dva měsíce po úspěšné a průkopnické akci ze zimních olympijských her v Cortině d'Ampezzo vznikla v rámci Československé televize sportovní redakce.⁹⁶

Realizace redakce sportu byla už nějaký čas plánována a v březnu 1956 se to nakonec povedlo. V čele stál Miroslav Hladký a zbývající dva členové byli Vít Holubec a Radoslav Siváček.⁹⁷ Vedle přenosů, které se zabydlely v televizním programu, toužilo zakládající trio také po samostatném sportovním pořadu. „Chtěli jsme, aby diváci věděli o tom, co se ve sportu děje, i když tam zrovna nemáme přenosové kamery,“ vzpomíná Vít Holubec. Členové nově vzniklé sportovní redakce tedy šli za tehdejším programovým ředitelem Československé televize Vladimírem Kovaříkem a trochu krkolomně mu vysvětlovali, jak by si nový pořad představovali. Kovařík uvěřil jejich

⁹³ APF ČT – dokument Teprve 15 let

⁹⁴ ŠMÍD, Milan. *Akce „Cortina“*. [online]. 2002 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/01/650210b.html>>

⁹⁵ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 57

⁹⁶ FAMFULÍKOVÁ, Michaela. *Osobnost české televizní historie – Karel Mikyska*. Praha: FSV UK, 2007, 44 s. Bakalářská práce.

⁹⁷ POLÁK, Karol; HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentují Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s. s. 19

nadšení a souhlasil. „Tak si to v neděli zkuste. Pokud se bude pořad divákům líbit, můžete ho vysílat pravidelně.“⁹⁸

Branky, body, vteřiny

Vyšlo to. Jedenáctého března 1956 se na obrazovce objevil první programový produkt sportovní redakce s názvem Branky, body, vteřiny. Sportovní zpravodajský magazín, který se dnes pyšní přízviskem nejstarší pravidelně vysílaný pořad české televizní scény.⁹⁹

Pořad se vysílal z Měšťanské besedy, v níž televizi patřilo pouze přízemí a první patro, takže docházelo ke střetům mezi pracovníky televize a nájemníky domu. Ti dokonce nejdříve vznesli na vedení Československé televize stížnost za rušení nočního klidu.¹⁰⁰ Podle Víta Holubce byl v dobách začátku výhodou fakt, že divák neměl možnost srovnání. Byl spokojen vlastně už jen proto, že se vůbec pořad takového typu na obrazovku dostal. V neposlední řadě bylo důležité i zaujetí a nasazení lidí, kteří pořad připravovali. Sport byl pro ně vším, zaměstnáním i zálibou.

Zajímavá je také historka o tom, jak vznikl název pořadu. Z Holubcova vyprávění je cítit, že se jméno nerodilo lehce. V redakci se nemohli na jméno shodnout a tak se M. Hladký a R. Siváček sešli u Hladkého doma a přemýšleli o tom, jak se bude pořad jmenovat. Ani jeden nechtěl ustoupit a uznat nápady toho druhého.¹⁰¹ Nakonec V. Holubec řekl, že by se to mohlo jmenovat Branky, protože věděl, že tam bude největší roli hrát fotbal. R. Siváček vymyslel body a M. Hladký přišel se vteřinami.¹⁰² Tři jasná sportovní slova, která dodnes ve svém spojení budí pozornost sportovních fanoušků.

⁹⁸ POLÁK, Karol; HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentujú Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s. s. 19

⁹⁹ ŠMÍD, Milan. *Padesát let televize v Česku*. [online]. 2003 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/03/950310.html>>

¹⁰⁰ HAJŠ, Miroslav. *Dvacet let Branek – Bodů - Vteřin jako nejstaršího cyklického pořadu Československé televize*. Praha: FŽ UK, 1977, 90 s. Diplomová práce. s. 12

¹⁰¹ Osobní rozhovor s Vitem Holubcem

¹⁰² Vít Holubec: *Nekotáte, bereme...* [online]. 2007 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.rozkvetlekonvalinky.estranky.cz/clanky/moderatori/vit-holubec-.html>>

Podle vyprávění Víta Holubce měl tento název předobraz ve Večerním Českém slově, kde byla rubrika s názvem Branky, body, rekordy. To byly krátké řádkové zprávy z fotbalu, atletiky, házené atd. Když se se R. Siváčkem a M. Hladkým¹⁰³ stále nemohli dohodnout, tak si na tuto rubriku V. Holubec vzpomněl a vznikl z toho dnes už klasický název.

Obr. č. 3 – Vít Holubec v akci - Branky, body, vteřiny¹⁰⁴



¹⁰³ pozn.

Miroslav Hladký se narodil v Praze 2. 3. 1919. V roce 1945 byl zakládajícím členem deníku Mladá fronta, kde byl následujících 11 let vedoucím sportovní rubriky. V roce 1956 přešel do Československé televize, kde byl spoluzakladatelem a šéfredaktorem redakce sportu. Stál také u zrodu BBV. V roce 1959 absolvoval češtinu a novinářství na FF UK v Praze. Byl pedagogem a děkanem na Fakultě osvěty a novinářství UK v Praze, kde založil a vedl katedru televizní žurnalistiky. Miroslav Hladký patřil mezi hlavní představitele normalizace v československé žurnalistice po srpnu 1968. Byl signatářem prohlášení "Slovo do vlastních řad", ve kterém se někteří novináři veřejně přihlásili k normalizační politice. Zemřel v roce 1995 v Praze. *Miroslav Hladký* [online]. [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/o_hladkym.php>

¹⁰⁴ Soukromý archiv Víta Holubce

V současné době je stopáž Branek, bodů, vteřin mezi 10 a 15 minutami. V roce 1956, kdy BBV začínaly, trvaly půlhodinu a mnohdy i ještě déle, protože se vysílaly v neděli na samém konci televizního programu. Když se čas trochu přetáhl, nebylo až tak zle.¹⁰⁵ Někdy trvaly BBV dokonce až 45 minut. Přípravovaly se od středy a hlavní část vyplňovaly zprávy z fotbalové ligy. Kam se s kamerou nedostali, doplnil informace Radoslav Siváček slovy.¹⁰⁶ Ze začátku byla v pořadu velká spousta slov. To se ale redaktoři snažili postupem času vylepšovat. Bylo to velice poučné pro každého, kdo si chtěl prověřit schopnost improvizovat před kamerou.¹⁰⁷ Kromě záběrů z utkání začali redaktoři přidávat i tabulky a kresby. Pro všechny, kteří se kolem BBV tehdy pohybovali, to bylo velké dobrodružství, které nebylo sešněrované žádnými pravidly, řády a kodexy. Za vše hovoří slova Víta Holubce: „Měli jsme absolutní svobodu. Byla to báječná léta a my pro ten pořad žili.“¹⁰⁸

První komentáře byly o fotbalové lize. Ale vůbec se tomu tehdy neříkalo moderování. To je termín, který se narodil o 40 let později.

3. 2. 5 Rozvoj sportovní redakce

Branky, body, vteřiny si získaly velkou popularitu. Téměř každý, kdo vlastnil televizi, se na ně díval. S tím přišly i požadavky na další pořady. Netrvalo dlouho a na obrazovkách se objevila například Škola sportovního diváka, Listy ze sportovního atlasu nebo Intersport. Velké oblibě se těšila hlavně názorná a velmi zábavná Škola sportovního diváka.¹⁰⁹ Ta se vysílala vždy, když se schylovalo k nějakému seriálu přenosů, obvykle z evropských nebo světových šampionátů. Šlo v ní hlavně o seznámení diváků s pravidly, historií a dalšími zajímavostmi toho kterého sportovního odvětví. Až se jednou do redakce dostal dopis od Karla Pecha, herce pražského

¹⁰⁵ HAJŠ, Miroslav. *Dvacet let Branek – Bodů - Vteřin jako nejstaršího cyklického pořadu Československé televize*. Praha: FŽ UK, 1977, 90 s. Diplomová práce. s. 12

¹⁰⁶ APF ČT – dokument Brankám je 50

¹⁰⁷ *Chat s osobností*. [online]. 2006 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/chat/chat.php?id=374>>

¹⁰⁸ *Vít Holubec: Nekotáte, bereme...* [online]. 2007 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.rozkvetlekonvalinky.estranky.cz/clanky/moderatori/vit-holubec-.html>>

¹⁰⁹ APF ČT – dokument Teprve 15 let

Národního divadla a občasného režiséra některých televizních pořadů. V dopise stálo: „Kluci, máte dobré nápady, ale neumíte to dělat. Váš Karel Pech.“¹¹⁰

Karel Pech byl člověk kulturně zaměřený a podle slov Víta Holubce zároveň jediný televizně programově vzdělaný člověk v republice. Když totiž coby herec Národního divadla cestoval po světě, navštěvoval ze zvědavosti jednotlivé televize. Pozvali ho tedy do redakce a řekli mu, ať s nimi spolupracuje. On namítal, že sportu vůbec nerozumí, ale nakonec se s redakcí dohodl.¹¹¹

Vít Holubec prokazoval bohatou invenci. Pro BBV vymyslel mnoho grafických, obsahových a jiných vylepšení. Snažil se například zachmuřené zpravodajství rozveselit statickou obrazovou karikaturou. Ke komentáři „hrálo se na těžkém terénu“ se na obrazovce objevila kresba míče v kaluži, zatímco k hodnocení „hrálo se dost tvrdě,“ byla přiřazena karikatura, na které od kopaček létaly jiskry.

Partnerem pro podobné kousky mu byl kameraman Josef Robek. Za ním chodil Vít Holubec s nápady, které ostatní kameramani odsoudili jako neproveditelné. J. Robek naopak vždy stroze přitakal a nápad prostě provedl. Tak v jedněch brankách nevystupoval jeden Holubec, ale hned dva. Díky dvojexpozici mohl udělat rozhovor se svým vlastním já. Jindy se v BBV objevily plastické titulky – původně kostičky z dětské skládací hry „Remo“. Takových nápadů se do vysílání „odbavila“ cestou Holubec - Robek spousta.¹¹²

3. 2. 6 Šedesátá léta

Šedesátá léta byla obdobím bouřlivého rozvoje televize. Koncem roku 1961 už fungovala základní síť televizních vysílačů v celé republice. Každým rokem přibývalo v Československu čtvrt miliónu nových přijímačů. Tři a půl roku stačilo k tomu, aby se první milión televizních koncesionářů zdvojnásobil. V březnu 1965 pošty hlásily 2 milióny přihlášených přijímačů a hranice 3 miliónů byla překonána v prosinci 1969.¹¹³

¹¹⁰ POLÁK, Karol: HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentují Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s. s. 20

¹¹¹ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

¹¹² ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 129

¹¹³ ŠMÍD, Milan. *Padesát let televize v Česku*. [online]. 2003 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/03/950310.html>>

Ruku v ruce s prudkým vývojem začala televize podle Víta Holubce dostávat i profesionální punc. Chystaly se letní olympijské hry v Římě a komentátoři už pod vlivem předchozích zkušeností zhruba věděli, na co se mají připravit. „S odstupem času si říkám, že bylo málo zemí, od kterých jsme se měli co učit,“ potvrzuje V. Holubec.¹¹⁴

Letní olympijské hry v Římě v roce 1960 byly prvními hrami, které byly komentovány přímo z místa.¹¹⁵ Všechny přímé přenosy komentoval Vít Holubec s Karlem Mikyskou, který přišel do redakce v květnu roku 1957. V atletice jim vypomáhal Jan Popper.¹¹⁶ Televize sice prožívala obrovský rozmach, ale televizní přenosy do zámoří se z Říma musely ještě přepravovat letecky na záznamu.¹¹⁷

V roce 1961 se změnila struktura dosavadního Politicko-zpravodajského vysílání. Vznikly tři hlavní redakce:

Hlavní redakce Televizních novin

Hlavní redakce dokumentaristiky

Hlavní redakce tělovýchovy, armády a brannosti (HRTAB)

Prvním šéfredaktorem HRTAB byl jmenován Miroslav Hladký. Ten ale záhy odešel a dlouhá léta pracoval v různých funkcích na Fakultě žurnalistiky Univerzity Karlovy a jeho místo přebíral Karel Mikyska.¹¹⁸ Vít Holubec se současně stal vedoucím sportovní části Hlavní redakce tělovýchovy, armády a brannosti.¹¹⁹

Rok 1962 byl ve znamení našeho obrovského fotbalového úspěchu. Skvělé druhé místo za obháji titulu mistrů světa z Brazílie. A celá ta sláva se odehrála bez nás.¹²⁰ Při zajišťování MS z Chile sehrály velkou roli finanční nároky FIFA, ale také televizní „zaostalost“ pořadatelské země a nespolehlivost telekomunikačních družic. A tak nejen my, ale celá Evropa byla odkázána pouze na záznamy zápasů, dopravované na starý kontinent letecky a vysílané pak se zpožděním. Čtvrtfinále proti Maďarsku, semifinále

¹¹⁴ Osobní rozhovor s Vitem Holubcem

¹¹⁵ *Chat s osobností.* [online]. 2006 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/chat/chat.php?id=374>>

¹¹⁶ APF ČT – dokument Brankám je 50

¹¹⁷ ŠMÍD, Milan. *Televize změnila sport i olympijské hry.* [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/05/1300820.html>>

¹¹⁸ VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990.* Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 21

¹¹⁹ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha.* Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 166

¹²⁰ HOLUBEC, Vít. *Československá televize: Finále pro 400 miliónů.* 1966, roč. 1, č. 27. ISSN 0323-1127.

proti Jugoslávii a finále chilského mistrovství viděli diváci v Československu s několikadenním zpožděním (telerecordingové záznamy se musely letecky dopravit do Evropy a vyvolat). Slavné finále proti Brazílii hráli českoslovenští reprezentanti v neděli a zápas se vysílal v úterý. Jako záznam ho ze studia komentoval Vít Holubec se slovenským kolegou Karolem Polákem. S naším úspěchem na mistrovství se příliš nepočítalo, takže i kameraman Karel Novák vyslaný Zpravodajským filmem odletěl do Chile až na poslední chvíli.¹²¹

První olympiáda, na které byly využity transoceánské satelitní přenosy, se konala v roce 1964 v Tokiu. Signál se z Tokia přes oceán dostával pomocí telekomunikační družice typu Syncom, kterou v tom samém roce umístili Američané na geostacionární oběžnou dráhu. Už zimní olympiáda v Innsbrucku 1964 mohla televizní satelit využít, ale nakonec z toho sešlo a přes oceán se letecky posílaly jen záznamy. Svoji roli zde sehrál i fakt časového posunu. Zimní sporty se provozují hlavně přes den, kdy v Americe je ještě hluboká noc nebo časně dopoledne.¹²²

Podle Víta Holubce probíhaly přímé přenosy v rámci LOH v Tokiu velmi živelně. „Vysílali jsme to z Berlína a stejně jako Cortina to bylo velké dobrodružství.“¹²³ Naši komentátoři tehdy seděli ve studiu v Berlíně a stejně jako o 8 let dříve nevěděli, co jim přes linky z Tokia přijde.

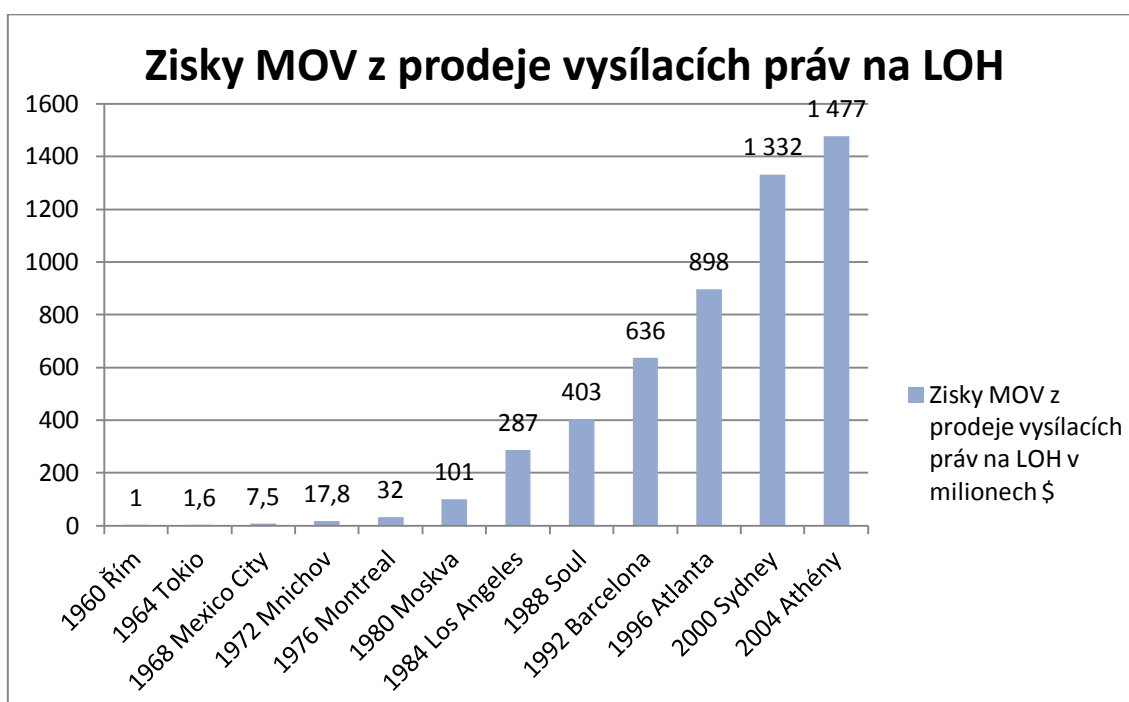
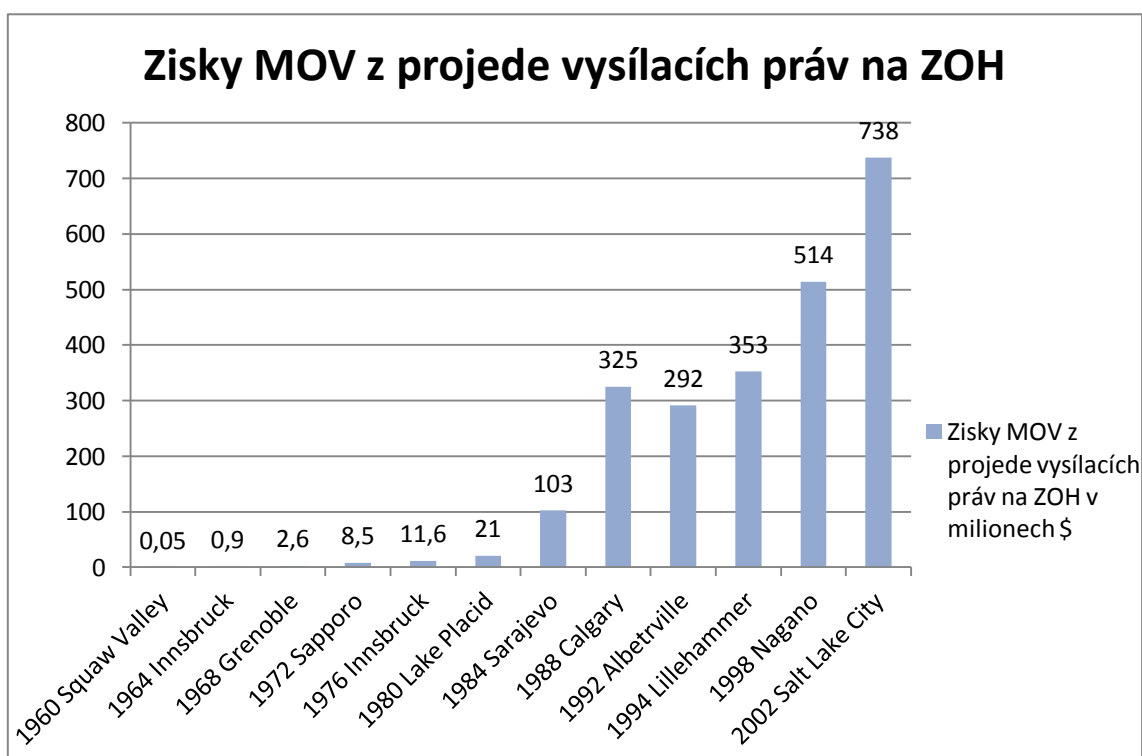
Organizátoři těchto her poznali, že televize může být dobrým zdrojem příjmů. Dnes přináší prodej televizních práv do pokladny Mezinárodního olympijského výboru miliardové částky.¹²⁴

¹²¹ VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 22

¹²² ŠMÍD, Milan. *Olympiády a televize*. [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/05/1290812.html>>

¹²³ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

¹²⁴ ŠMÍD, Milan. *Televize změnila sport i olympijské hry*. [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/05/1300820.html>>

Graf č. 3: Zisky MOV z prodeje vysílacích práv na LOH¹²⁵Graf č. 4: Zisky MOV z prodeje vysílacích práv na ZOH¹²⁶

¹²⁵ Marketing Fact File IOC. [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <http://multimedia.olympic.org/pdf/en_report_344.pdf>

¹²⁶ Marketing Fact File IOC. [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <http://multimedia.olympic.org/pdf/en_report_344.pdf>

Přítomnost televize přitahuje k olympijským hrám zájem sponzorů, kteří přinášejí další prostředky. Nebýt televize, nebylo by ani velkolepých olympiád. Televize přestala být pouhým divákem olympijských her, ale čím dál tím více se stává také jejich spolupředatelem.¹²⁷

Fotbalové MS 1966 - Anglie

Československé přímé přenosy měly za sebou už více než jedenáctiletou historii, když se chystal první přímý přenos ze světového fotbalového šampionátu. Zní to skoro neuvěřitelně, ale je to tak.¹²⁸ V roce 1958 zamezily vysílání MS ze Švédska vysoké finanční požadavky pořadatelů a o problémech s Chile jsme už psali výše.

Je ironií osudu, že se českoslovenští fotbalisté probíjeli na tři předcházející mistrovství světa, která z různých důvodů televize vysílat živě nemohla, a když Československá televize konečně přímé přenosy zařadila, musel se šampionát obejít bez našich reprezentantů. Přestože se naši na MS neprobíjeli, byl v Československu o přímé přenosy z Anglie enormní zájem.¹²⁹

Do Anglie odcestovali tři komentátoři ČST. Karel Mikyska, který byl zároveň vedoucí skupiny, Vít Holubec a Karol Polák.¹³⁰ Fotbalový šampionát v kolébce tohoto sportu byl velmi zajímavý i z pohledu rozmachu televize. Vít Holubec před MS napsal v týdeníku Československá televize, že bude 30. července ve Wembley sehráno finále, které bude sledovat 400 miliónů televizních diváků v rámci přímého přenosu.¹³¹

Na finále byly v televizním programu vyčleněny více jak tři hodiny, které se nakonec využily, protože se prodlužovalo o dvakrát 15 minut. Přenos komentovali Vít Holubec s Karolem Polákem. V. Holubec vzpomíná, že komentování z Wembley bylo svým způsobem nepříjemné. Komentátorské stanoviště se totiž nacházelo dost vysoko a nad jejich hlavami byla plechová střecha, od které se odrážel všechn hluk zpět k nim.¹³²

¹²⁷ ŠMÍD, Milan. *Televize změnila sport i olympijské hry*. [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: < <http://www.louc.cz/05/1300820.html> >

¹²⁸ HOLUBEC, Vít. *Československá televize: Finále pro 400 miliónů*. 1966, roč. 1, č. 27. ISSN 0323-1127.

¹²⁹ VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 24

¹³⁰ VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 31

¹³¹ HOLUBEC, Vít. *Československá televize: Finále pro 400 miliónů*. 1966, roč. 1, č. 30. ISSN 0323-1127.

¹³² VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 31

Mistry světa se nakonec stali domácí fotbalisté, kteří ve finále porazili SRN 4:2 po prodloužení. Na šampionátu ale dodnes leží stín zneužití domácího prostředí. Především rozhodující Hurstův gól na 3:2 v prodloužení finálového zápasu neměl podle většiny odborníků platit.¹³³

Intervize

Mistrovství světa ve fotbale se vysílala v Československu ve spolupráci se sítěmi Intervize a Eurovize. Intervize vznikla v únoru roku 1960 jako systém mezinárodní výměny televizních pořadů, především mezi státy socialistického bloku. Prvními členy se staly televizní organizace ČSSR, NDR, Polska a Maďarska. Postupně se připojovaly další (např. televize sovětská, bulharská, rumunská). Koordinační centrum Intervize i generální sekretariát sídlily v Praze. Intervizní výměnu televizních materiálů zajišťovala OIRT (Mezinárodní rozhlasová a televizní organizace).¹³⁴

Eurovize

Československá televize spolupracovala i s Eurovizí, která vznikla v roce 1954 na podobném principu jako Intervize. Základní rozdíl byl v tom, že Eurovize fungovala v rámci UER-EBU (Evropská vysílací unie), kterou založily „západní“ rozhlasové a televizní organizace. Programová spolupráce spočívala ve výměně aktuálního zpravodajství i přímých přenosů, nejen sportovních. Za rok 1962 přebrala Eurovize 58 intervizních pořadů a Intervize 38 eurovizních. Československé pořady se v síti Eurovize uplatnily devatenáctkrát, převzali jsme jednadvacet pořadů. V roce 1992 OIRT a tím pádem i Intervize zanikla, její členové včetně České televize přešli do UER-EBU.¹³⁵

Pro Víta Holubce se stalo charakteristickým jeho úsloví, se kterým vítal fotbalové fanoušky u televizorů. SPORTU ZDAR A FOTBALU ZVLÁŠŤ. A jak tento legendární pozdrav vznikl? „Někdy v roce 1967 nebo 1968 jsem v Praze odvysílal zápas PMEZ, ve kterém velký úspěch zaznamenala pražská Dukla. Druhý den ráno se to opakovalo. To jsem se mohl poprvé vidět. Uviděl jsem se, jak říkám dobrý večer, vyvalil jsem oči a povídám ajeje...Od té doby jsem používal tento pozdrav skoro vždy,“¹³⁶ vysvětluje

¹³³ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

¹³⁴ VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 27

¹³⁵ VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 28

¹³⁶ APF ČT – dokument Brankám je 50

vznik charakteristického pozdravu Vít Holubec. V další kariéře už se specializoval hlavně na fotbal, ale dostal se i ke komentování jiných sportů. Na olympijských hrách komentoval plavání, například zlatý skok Duchkové na LOH v Mexiku, lyžování a další sporty, které bylo v rámci OH nutné okomentovat.

Po vojenské intervenci 21. srpna 1968 byly v letech 1969 - 1974 i v Československé televizi obnoveny a nebývale utuženy veškeré mechanismy a praktiky, zajišťující znovu nastolenému totalitnímu režimu absolutní vládu nad audiovizuálním médiem, označeném jako mocensko - politický nástroj komunistické strany. Stav strnulosti pak trval dalších deset let.¹³⁷ Například Vladimír Vácha musel kvůli obvinění z vyprovokování demonstrací na Václavském náměstí opustit sportovní redakci. To vše se stalo po památných duelech se Sovětským svazem na MS v ledním hokeji ve Švédsku v roce 1969, kdy jsme zvítězili 2:0 a 4:3. Dokonce byla po turnaji stanovena zvláštní komise v Praze, která hledala na záznamu větu: „Tak to doma dobře oslavte, však vy víte jak“. Podle slov Váchy on sám prý nic takového neřekl. Komise tu větu nikdy nenašla, ale přesto musel z redakce pryč.¹³⁸

Z názvu Hlavní redakce tělovýchovy, armády a brannosti postupem času vymizelo v 60. letech písmenko „A“, což naznačovalo oddělení armádní problematiky a sportu. Změny vyvrcholily v červenci roku 1969, kdy rozhodnutím ústředního ředitele Josefa Šmídmajera vznikla Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha.¹³⁹ Jejím šéfem se stal opět Karel Mikyska a zástupcem mu byl nově jmenován Vít Holubec. Jeho místo vedoucího sportovní redakce zaujal Věroslav Pek a motoristickou část řídil Luboš Pecháček.¹⁴⁰ Bratislavskou sportovní redakci vedl Tibor Donoval, který zajišťoval především ideovou linii, protože hlavní slovo tam měli Karol Polák a Radoslav Siváček. Podle V. Vláška byli šéfové K. Mikyska i K. Polák pro někoho až příliš vstřícní v rámci tehdejší politické situace, ale pro sportovní televizní žurnalistiku je podle něj hlavně důležité, že své povolání dokonale ovládali.¹⁴¹ V dnešní době už se asi nezbavíme myšlenek a domněnek o provázanosti komunistického režimu s osobami, které v tu

¹³⁷ CYSAROVÁ, Jarmila. *Československá televize v období zániku komunistického režimu a vítězství demokratické revoluce (1985-1990)*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1999. 65 s. s. 24

¹³⁸ *Chat s osobností*. [online]. 2006 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1094732002-branky-body-vteriny/chat/376-vladimir-vacha/>>

¹³⁹ *Kalendárium*. [online]. [cit. 2012-05-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1969/kalendarium/>>

¹⁴⁰ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 172

¹⁴¹ VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 38

dobu zaujímaly nějakou vedoucí pozici. Je také jisté, že se dnes už nedozvíme přesnou pravdu o tom, kdo měl bližší nebo vzdálenější styky s minulým režimem. Faktem ale je, že na základech jejich práce staví sportovní televizní žurnalistika dodnes.

3. 2. 7 Sedmdesátá léta

Nejvýznamnější změnou pro sportovní vysílání na začátku 70. let byl postupný přechod na barevné vysílání - barevně se poprvé vysílalo 14. února 1970 z MS v lyžování ve Vysokých Tatrách¹⁴². Barevný sport získal řadu nových žurnalistických i jiných kvalit. Také zavedení 2. programu, 10. května 1970,¹⁴³ ovlivnilo práci Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu – přesunula se na něj řada přímých sportovních přenosů.¹⁴⁴

Televizní přenos začal zkracovat vzdálenosti a žádná evropská země nebyla najednou daleko. V roce 1970 byla pro ČST na mapě Evropy bílá pouze tři místa – Albánie, Lucembursko a Turecko – jinak se vysílalo ze všech zemí. Navíc tu už byly i přenosy ze zámoří – USA, Japonsko, Mexiko a nikdo se už na ně nedíval jako na zázrak.¹⁴⁵

V 70. letech už byl Vít Holubec ve sportovní redakci zkušeným profesionálem. Postupně do redakce v této dekádě přibyli - Štěpán Škorpil, Vladimír Drbohlav a Petr Vichnar. Všichni tři dodnes aktivní sportovní novináři. V roce 1972 dostal Holubec komentátorskou cenu Josefa Laufra,¹⁴⁶ ale byl také u jedné z největších pohrom novodobých olympijských her, která poznamenala průběh LOH v německém Mnichově.

Mnichov 1972

V úterý ráno 5. září 1972 přelezla plot olympijské vesnice skupina pěti osob v teplákových soupravách, vnikla do ubikace izraelské výpravy a zakrátko se ozvaly výstřely.¹⁴⁷ „Bylo to hrozné, od olympijské vesnice jsme to měli k naší novinářské

¹⁴² ŠMÍD, Milan. *Padesát let televize v Česku*. [online]. 2003 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/03/950310.html>>

¹⁴³ *Prehistorie České televize*. [online]. 2011 [cit. 2012-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/prehistorie/>>

¹⁴⁴ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 244 s. Diplomová práce. s. 208

¹⁴⁵ HOLUBEC, Vít. *Československá televize: Tak už tedy patnáct*. 1970, roč. 5, č. 7. ISSN 0323-1127.

¹⁴⁶ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 164

¹⁴⁷ *Československý sport: Střelba v Mnichově*. Praha, 1972, roč. 20. ISSN 1210-8383.

vesnici vzdušnou čarou asi 60 metrů, takže jsme byli přímo u toho,¹⁴⁸ vzpomíná na otřesný zážitek Vít Holubec. Podle něj vedení Československé výpravy zklamalo, protože vůbec nevědělo, co v té chvíli mají dělat. Byl to chaos. Podle oznámení bavorského ministerstva vnitra byli zastřeleni dva lidé. Dalších 9 izraelských olympioniků bylo drženo jako rukojmí, které držela od úterního rána skupina osmi ozbrojených teroristů, příslušníků palestinské organizace Černé září. Po nezdařené záchranné akci si nakonec incident vyžádal 18 lidských životů.¹⁴⁹

Základní příčinou bylo polevení všech bezpečnostních opatření v olympijské vesnici. I Vít Holubec potvrzuje, že mohli chodit všude, kam se jim zachtělo a někdy jim ani nekontrolovali legitimace. Ve středu večer už se ale v programu her opět pokračovalo a nikdo už se k incidentu moc nevracel.¹⁵⁰

Bělehrad 1976

V jugoslávské, dnes srbské, metropoli se naši fotbalisté dočkali historického úspěchu. Dramatické finále proti tehdejším mistrům světa ze SRN nakonec v penaltovém rozstřelu rozhodl „vršovickým dloubáčkem“ Antonín Panenka a hráči Československa se stali mistry Evropy.

Fotbalisté Československa nebo Česka se čtyřikrát v historii probojovali do finále velkého turnaje. Zvítězili v jediném z nich.¹⁵¹ U tohoto úspěchu nemohl chybět ani komentátor Vít Holubec, který považuje finálový zápas jako jeden z emotivně nejvypjatějších ve své kariéře. „Projevil jsem se tam jako zbabělec, protože jsem na ty penalty neměl nervy. Komentovali jsme to s Karolem Polákem a já jsem se ho zeptal, jestli ty penalty udělá. On souhlasil a já se šel dívat vedle na schody.“¹⁵² Tam Vít Holubec podle svých slov asi po 40 letech zase fandil. Až přišel o hlas. Druhý den, když měl znovu komentovat, svedl svoji indispozici na nachlazení. I když část pravdy v tom byla, protože v Bělehradu panovalo poměrně chladné počasí. „Byl jsem nesmírně šťastný z toho vítězství. Mělo to velkou odezvu, ale i kdyby ne, potěšila mě jedna reakce. Po penaltách jsem totiž vyjmenoval všechny hráče, kteří prošli kvalifikací

¹⁴⁸ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

¹⁴⁹ *Československý sport*. Praha, 1972, roč. 20. ISSN 1210-8383.

¹⁵⁰ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

¹⁵¹ *Archiv Z: ČSSR - Německo*. [online]. 2011 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10364596087-archiv-z/21147129817-archiv-z-cssr-nemecko/>>

¹⁵² Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

a mimo jiných i Pekárika z Bratislavy. Ten mezitím zemřel. Když tady potom hrál Slovan, tak za mnou přišel jeho otec, který působil v jeho vedení a přišel mi poděkovat s tím, že jsem jediný, kdo si na jeho syna vzpomněl,“ vzpomíná Vít Holubec.¹⁵³

Spolupráce s Karolem Polákem

V éře Československé televize bylo nezbytné, aby byla polovina přenosu česky a druhá část slovensky. Tak se často při fotbalovém zápase stávalo, že uplynulo 22,5 minuty a Vít Holubec předával slovo Karolu Polákovi nebo naopak.¹⁵⁴ Právě slovenský umělec (vystudoval herectví) byl Holubcovým nejčastějším partnerem. „Karol Polák byl profesionál se vším všudy. Věděl jsem, že je na něj spolehnoutí. Byl vždycky vzorně připravený. Až jsem si ho kvůli tomu občas dobíral, protože co měl připravené na papíře, tak musel pustit do éteru,“ říká o svém bývalém kolegovi Vít Holubec. Při jednom utkání během druhého poločasu K. Polák téměř zopakoval to, co povídal V. Holubec v tom prvním a tak český komentátor říká: „Karol, ty mě překládáš do slovenštiny.“ A slovenský kolega na to: „To nie, ale ja to tu mám pripravené“.¹⁵⁵

Karol Polák si občas něco domyslel, lehce vymyslel nebo si fakt trochu přizpůsobil. Rád čerpal informace ze zahraničních novin, například z Bild-Zeitung. Jednou při MS 1982 se mu vymstilo, že nerad nosil brýle, i když je na čtení potřeboval. A tak opět pročítal Bild-Zeitung a našel, že německý fotbalista Paul Breitner dostává pro zlepšení výkonu injekce volské krve a samozřejmě to řekl do přenosu. Jenže samosebou to nebyla krev volská (Ochsblut), ale okysličená (Oxyblut). Malá písmenka ale K. Polákovi v novinách splynula a on si je domyslel. Všimli si toho hlavně lékaři, kteří vzkazovali, že se s transfuzí volské krve ještě nesetkali.¹⁵⁶

Pro Víta Holubce to byl vždy největší „parták“, i když se v 80. letech začali názorově rozcházet. „Rozuměli jsme si až to té doby, než začaly odstředivé tendence Slovenska. Rozčilovaly ho i takové nevinné vtípky mířené na Slováky. Pak už byl náš vztah chladnější,“¹⁵⁷ potvrzuje V. Holubec.

¹⁵³ Osobní rozhovor s Vitem Holubcem

¹⁵⁴ Osobní rozhovor s Petrem Holubcem

¹⁵⁵ Osobní rozhovor s Vitem Holubcem

¹⁵⁶ VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 63

¹⁵⁷ Osobní rozhovor s Vitem Holubcem

Jak už jsme se zmínili výše, z Víta Holubce se stal ke konci 60. let specialista na fotbal. Společně s Karolem Polákem se pak dočkali, i díky velkému množství přenosů z 1. fotbalové ligy a evropských pohárů, velké popularity. Oproti dnešní době měli výhodu v tom, že v současnosti je fotbalových komentátorů mnohem více a ve velké míře se dnes používá i expertů. Dnes už většinou v přenosu nejsou slyšet dva komentátoři na stejné úrovni, ale jeden komentátor, kterého doplňuje svými postřehy bývalý profesionální fotbalista.

V lednu 1979 byl v Praze zprovozněn nový objekt televizního zpravodajství na Kavčích horách.¹⁵⁸ Do budovy OTN (Objekt Televizních novin) se přestěhovala sportovní zpravodajská část redakce. Motoristická složka se v polovině roku 1979 změnila na publicistickou redakci, která se z Náměstí Míru vrátila do prvního sídla televizních sportovních redaktorů – do Měšťanské besedy. Tam od této doby sídlilo také vedení HRTM a realizační složky.¹⁵⁹

3. 3 Konec kariéry

V posledních deseti letech komentátorské kariéry Víta Holubce se začali na jeho místo v dobrém slova smyslu tlačit mladší kolegové z HRTM. I tak ale stihl ještě okomentovat mnoho zápasů, i když na jeden z nich by raději zapomněl. Konkrétně na finále PMEZ mezi Liverpoolem a Juventusem.

3. 3. 1 Osmdesátá léta

Ve sportovní redakci se neděly příliš velké změny a sportovní fanoušky především potěšilo, že plošný dosah druhého programu vzrostl z 11% v roce 1973 na 67% v roce 1982.¹⁶⁰ Československá domácnost bez televizoru byla v 80. letech vzácnou výjimkou,

¹⁵⁸ *Prehistorie České televize*. [online]. 2011 [cit. 2012-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/prehistorie/>>

¹⁵⁹ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 260

¹⁶⁰ CYSAROVÁ, Jarmila. *Televize a totalitní moc 1969 – 1975*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1998, 90 s. s. 80

ale růst počtu barevných televizorů stagnoval a Československo se ve statistikách vybavenosti barevnými přijímači dostávalo za rozvojové latinskoamerické země.¹⁶¹

Fotbalové MS 1982

Už velmi zkušený Vít Holubec odjel v roce 1982 do Španělska jako jeden ze čtveřice komentátorů. Kromě něj ještě Štěpán Škorpil a Slováci Karol Polák s Dušanem Gabánim. Finále mezi Itálií a Německem komentovala jako tradičně česko-slovenská dvojice. Slovenský komentář obstarával samozřejmě Karol Polák, ale z české strany byl nominován trochu překvapivě Štěpán Škorpil. Ten měl prý tehdy podle slov vedoucího Karla Mikysky lepší formu. Zápasy československých reprezentantů sice Škorpil během šampionátu nekomentoval, ale v závěru mistrovství dostal důvěru a kromě finále komentoval i zápas o 3. místo a jedno semifinále.¹⁶² Vít Holubec to bere s nadhledem. „Vůbec žádnou křivdu jsem necítil. Měl jsem už nějaké finále za sebou. A byla to dost záležitost mého osobního souboje s prvním náměstkem Vladimírem Divišem, který kde mohl, tam po mě šel. Nepadli jsme si do oka. On to byl voják z povolání, snažil se v televizi velet a přitom o ní vůbec nic nevěděl. Ze začátku jsem se s ním hádal a pak už jsem si ho nevyšimal. Co se týče Štěpána Škorpila, tak jsem ho jako konkurenta vůbec nebral. Přivedl jsem ho do redakce a do dneška jsme přátelé.“¹⁶³

V roce 1984 dostal Vít Holubec Zlatého krokodýla,¹⁶⁴ což byla každoročně udělovaná cena televizním tvůrcům za nejlepší výkony a rok na to přišel jeden z jeho nejhorších zážitků.

Finále PMEZ Liverpool – Juventus

Třicet devět fotbalových fanoušků přišlo o život na Heysel Stadium v Bruselu při finále PMEZ mezi FC Liverpool a FC Juventus. Tragédie se stala 29. května 1985 a podle slov Víta Holubce to byla nejstrašnější věc, co ho v profesním životě potkala. Měl komentovat přenos sám z Prahy. „Viděl jsem chaos, mlhu, lidi ležící

¹⁶¹ ŠMÍD, Milan. *Padesát let televize v Česku*. [online]. 2003 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/03/950310.html>>

¹⁶² VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 63

¹⁶³ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

¹⁶⁴ ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce. s. 164

na zemi nebo visící na plotě.¹⁶⁵ Ve chvíli, kdy měl začít, mu do sluchátek začal běžet německý komentář, který měl objednaný z německé stanice ARD, kde se ozvalo pouze: „Dámy a pánové, určitě máte pochopení. ARD končí vysílání“.¹⁶⁶

Obraz běžel dál a kolegové z redakce nosili Holubcovi zprávy z ČTK. Pro každou běhali každých deset minut do sousední budovy. „Začalo se mi dělat špatně, pustil jsem hudbu a šel volat na programové oddělení.“¹⁶⁷ Tam na Holubce spustili, konkrétně výše zmíněný Vladimír Diviš, že se nebude Československá televize řídit podle Němců a ať si nevymýšlí a zápas odkomentuje. Vít Holubec si nebral servítky a velmi rázně sdělil vedení, ať si to dodělají sami. Nakonec ho poprosili, aby to dokončil.¹⁶⁸

Svoji práci dodělal, i když mu bylo v pražském studiu příšerně. Jak byl rozhozený, tak se na konci přenosu s diváky rozloučil slovy: „Končí přenos Závodu míru...“ Nikdo mu to ale za zlé neměl.¹⁶⁹

Soul 1988

Poslední velkou akcí, na kterou se Vít Holubec vypravil, byla letní olympiáda v jihokorejském Soulu v roce 1988. Tyto hry byly drtivou většinou zúčastněných hodnoceny velmi pozitivně a pro Víta Holubce byly trochu jiné. Na těchto hrách už totiž nekomentoval, ale měl na starost redakční vedení. Sám lidem v redakci před LOH říkal, že už se navysílal dost. Ať si to zase zkusí mladí.¹⁷⁰

Letní olympijské hry v Soulu byly také zajímavé z hlediska televizní technologie. Japonci zde představili nový televizní formát s vysokou rozlišovací schopností (HDTV) s názvem Hi-Vision. Satelitní vysílání televizního obrazu rozkládaného do 1125 řádek však mohli sledovat jen nemnozí majitelé HDTV přijímačů v sousedním Japonsku.¹⁷¹

¹⁶⁵ NOHEJL, Tomáš. *Holubec: Nemohl jsem pak čtvrt roku komentovat...* [online]. 2005 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <http://fotbal.idnes.cz/holubec-nemohl-jsem-pak-ctvrt-roku-komentovat-f4n-fot_pohary.aspx?c=A050403_210423_fot_pohary_rou>

¹⁶⁶ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

¹⁶⁷ NOHEJL, Tomáš. *Holubec: Nemohl jsem pak čtvrt roku komentovat...* [online]. 2005 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <http://fotbal.idnes.cz/holubec-nemohl-jsem-pak-ctvrt-roku-komentovat-f4n-fot_pohary.aspx?c=A050403_210423_fot_pohary_rou>

¹⁶⁸ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

¹⁶⁹ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

¹⁷⁰ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

¹⁷¹ ŠMÍD, Milan. *Olympiády a televize*. [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/05/1290812.html>>

3. 3. 2 Fotbalové MS 1990

Italské mistrovství světa, pro nás první porevoluční, přineslo mnoho nového. Jednou z novinek bylo i to, že Vít Holubec zůstal v Praze. Celá sportovní redakce se sešla v Měšťanské besedě a rozhodovalo se mimo jiné i o tom, zda Vít Holubec pojede na MS. Pro všechny to byla velmi složitá situace, ale nakonec V. Holubec do Itálie neodjel, i když akci chystal. Připravil schéma mistrovství, byl i na seminářích, kde se dohadovalo, jak to bude vypadat na místě. Už ale nekomentoval.¹⁷² Příčinu toho, proč zůstal Vít Holubec nakonec v Praze, jsme zjišťovali u Štěpána Škorpila, který si však nepřál, aby se jeho vysvětlení objevilo v textu.

Přehled Víta Holubce ale využil týdeník Československá televize, kam napsal článek s názvem *Fotbalový maratón Italia '90*. V něm se mohli čtenáři mimo jiné informovat o tom, že signál z Itálie putoval do 118 zemí, a že každé utkání snímalo minimálně 11 televizních kamer. Finálové utkání dokonce sedmnáct.¹⁷³

4. Období po odchodu ze sportovní redakce

Po fotbalovém MS v Itálii odešel v téměř 62 letech Vít Holubec do zasloužené penze. Styky s Československou a později Českou televizí však udržoval dál. V devadesátých letech, když redakci sportu vedl Jiří Baumruk, vypracovával Holubec týdenní hodnocení. „Byl to rozbor přenosů. Zatrhali si pořady, které chtěli ohodnotit. Probíral jsem jim texty a vybíral co je zbytečné a podobně. Mě to bavilo, i když s tím bylo hodně práce. V pondělí ráno si pro moje postřehy jezdil řidič a pak si je věšeli na nástěnku. To bylo do doby, než Jiřího Baumruka vystřídal Jaromír Bosák, který to zrušil s tím, že mají jiný systém hodnocení,¹⁷⁴ přibližuje Vít Holubec.

Kromě hodnocení redaktorů měl ale po odchodu do penze i jiné novinářské aktivity. Vlastně se vrátil k tomu, s čím ve 40. letech začal. Díky jeho zkušenostem projevil zájem o spolupráci Zemědělské noviny, Lidová demokracie a psal také pro časopis Gól.

¹⁷² VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce. s. 75

¹⁷³ HOLUBEC, Vít. *Československá televize: Fotbalový maratón Italia '90*. 1990, roč. 25., č. 23, ISSN 0323-1127.

¹⁷⁴ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

O stesku po televizní práci, které zasvětil celý život, ale v žádném případě nehovoří. „Nechybělo mi to v žádném případě. Mě odpadl kus nepřetržitého stresu. Protože jsme vysílali živě, tak jsme pořád byli jednou nohou v nějakém průšvihů.“¹⁷⁵ Přehled o dění kolem a zvláště o dění kolem sportu má Vít Holubec dodnes velký. Sleduje, fandí, ale jak on sám říká, není klasickým divákem. Je přiměřeně kritický, ale vzhledem k jeho mnohaletým zkušenostem z profesionálního komentování tomu ani jinak být nemůže.

Před kameru České televize se ale postavil i v tomto století. To když se v roce 2005 točil dokument 50 let přímého přenosu a rok poté v rámci vzpomínkové série Brankám je padesát. V současné době se připravuje projekt k 60. výročí zahájení televizního vysílání, a protože je Vít Holubec velmi dobrým zdrojem informací, zůstává i nadále ve styku s Českou televizí.

5. Přínos sportovní žurnalistice

Vít Holubec byl profesionál v pravém slova smyslu. Kdybychom se zeptali na Holubcův přínos jeho bývalých kolegů - zahraničních komentátorů, řekli by, že jim přinesl skvěle vypracované přípravy, díky kterým měli zjednodušenou práci. Kdyby mřil stejný dotaz na fanoušky a televizní diváky, určitě by především zmínili fakt, že jim přinesl sport do jejich domovů. A co jeho následovníci? Byl to přeci jen Holubec, který prošlapal cestu současným komentátorům.

Oslovili jsme členy redakce sportu České televize, Holubcovi bývalé spolupracovníky a následovníky, a zeptali jsme se, jak oni, profesně zasvěcení lidé, vidí odkaz Víta Holubce.

Podle Petra Vichnara to byl jeden z nejvýraznějších představitelů první vlny televizních sportovních komentátorů. „Spolu s Miroslavem Hladkým, Karlem Mikyskou a dalšími pomohl Holubec nastavit základní pravidla televizního sportovního komentáře, která platí dodnes. Jako fotbalový komentátor patřil ve své době k nejlepším a nejoblíbenějším. Neustále na sobě pracoval. Pro mladší kolegy byl zdrojem rad a zkušeností, které rád předával. Ne nadarmo jsme mu říkali "táta komentátorů". Byl

¹⁷⁵ Osobní rozhovor s Vítem Holubcem

doslova „zažraný“ do své profese a dokázal o ní dlouhé hodiny diskutovat.¹⁷⁶ V tom samém duchu hovoří i Pavel Čapek a dodává: „Vít Holubec je průkopníkem i otcem - zakladatelem v jednom. Stal se klasikem české komentátorské školy.“¹⁷⁷

Jeho přínos oceňují i ti, kteří působili v 90. letech v ČT, coby elévové. Jedním z nich je Jiří Hölzel. To, že si Víta Holubce váží, dokazuje i lehce pozměněné uvítání, „Sportu zdar a hokeji zvlášť“, které používá v úvodu hokejových přenosů. „Jeho přínos je naprosto markantní, byl jedním ze tří zakládajících členů sportovní redakce, komentoval první přímý přenos, byl to on, kdo vystavěl základní teze komentátorské profese, která je specifická v tom, že musíte reagovat přesně na situaci, jež se odehrává na sportovním kolbišti a tlačítko SMAZAT neexistuje. My už máme z čeho čerpat, on vytvořil standard a od něho se všechno odvozuje.“¹⁷⁸ Jaromír Bosák, coby fotbalový následovník oceňuje především to, že byl Vít Holubec první ryze fotbalový komentátor.¹⁷⁹

Současný šéfkomentátor sportovní redakce ČT Robert Záruba kromě výše zmíněných zásluh Víta Holubce vyzdvihuje především jeho publicistické počiny, především pak Školu sportovního diváka.¹⁸⁰

Komentátorský styl

Vít Holubec byl vždy zastáncem toho, aby se v televizním komentáři mluvilo méně, věcně a bez přehnaných emocí.

Petr Vichnar vidí jeho styl jako hodně úsporný. „Vždycky tvrdil, že nemá smysl říkat to, co divák vidí na obrazovce, obtěžovat ho popisem a zbytečnými úvahami. Omezoval se tedy téměř výhradně na identifikaci hráčů, glosování situací, málokdy se nechal unést emocemi. Bavil se vymýšlením stručných výstižných a mnohdy vtipných glos a sentencí. Hodně dal na připravené věci - jeho originální úvodní přenosový pozdrav "sportu zdar a fotbalu zvlášť," patří do zlatého fondu naší profese. Svému stylu zůstal věrný až do konce své éry vzdor tomu, že kolem něho působily jiné výrazné osobnosti s úplně jiným pojetím - poeticky laděný Karol Polák či později mnohomluvný Štěpán

¹⁷⁶ E-mailová korespondence s Petrem Vichnarem

¹⁷⁷ E-mailová korespondence s Pavlem Čapkem

¹⁷⁸ E-mailová korespondence s Jiřím Hölzelem

¹⁷⁹ E-mailová korespondence s Jaromírem Bosákem

¹⁸⁰ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou

Škorpil. Nemohu říci, že bych jeho styl přijímal bez výhrad, přišel mi trochu fádňí, ale jisté je, že ve své době byl nezaměnitelný, dokonale profesionální a jedinečný.¹⁸¹

Podle Pavla Čapka neměl Vít Holubec příliš v lásce slova převzatá ani slangová. V tomto směru dbal na čistotu češtiny a její vzdělávací funkci ve veřejnoprávním médiu. Nepoužíval v komentáři příliš emoce a v tom se jak stylem, tak naturelem od Pavla Čapka liší.¹⁸² O emocích hovoří i Robert Záruba. „Komentátor nemůže emoce přehánět, ale má je svým způsobem zprostředkovávat. Emoce ke sportu patří. Je to zvuk zápasu. Emotivnějšímu pojetí komentování dnes nahrává i kulisový poslech televize. V tu chvíli působí komentátor jako rozhlasový reportér.“¹⁸³

Jaromíru Bosákovi Holubcův styl příliš neseseděl. Podle jeho názoru šlo o poměrně strohý popis bez velkého náboje. Navíc s velkou porcí autocenzury. Na druhou stranu uznává, že tehdy měli komentátoři nesmírně těžkou práci při získávání informací.

A co by si z Holubcova příkladu mohli vzít mladí novináři? Podle jeho kolegů z doby 70. a 80. let je to pracovitost, poctivost, pokora a oddanost. Na tom se shodují Štěpán Škorpil¹⁸⁴, Otakar Černý¹⁸⁵ i Petr Vichnar¹⁸⁶. První jmenovaný tyto vlastnosti ještě dál rozvádí: „Vít Holubec byl ohromně pracovitý a pečlivý. Natáčel si naše komentáře a na pravidelných úterních poradách jsme dostávali „sodu“ a někdy i pochvalu. Ale vždycky měl své glosy vyargumentovány a celá parta včetně takových zkušených komentátorů, jako byli Luděk Brábník či Luboš Pecháček, se vlastně pod jeho taktovkou stále učili.“

Slova Holubcových kolegů o jeho pracovitosti potvrzují i slova Petra Holubce. Syn Víta Holubce vzpomíná na zpravidla pondělní odpoledne: „Po víkendovém fotbalovém kole jsme si spolu sedli a já mu četl sestavy, střelce a střídání. Otec si to psal na čtverečkovaný papír do sešitu, kde měl celou ligu do podrobností rozepsanou. Když se něco v konkrétním kole dělo kolem určitého hráče, tak hned věděl, kam sáhnout.“¹⁸⁷ Jak už jsme uvedli výše, Holubcových precizních příprav využívali i kolegové ze zahraničních televizí a svým způsobem na něj i dost spoléhali.

¹⁸¹ E-mailová korespondence s Petrem Vichnarem

¹⁸² E-mailová korespondence s Pavlem Čapkem

¹⁸³ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou

¹⁸⁴ E-mailová korespondence se Štěpánem Škorpilem

¹⁸⁵ E-mailová korespondence s Otakarem Černým

¹⁸⁶ E-mailová korespondence s Petrem Vichnarem

¹⁸⁷ Osobní rozhovor s Petrem Holubcem

6. Závěr

Sportovní televizní žurnalistika. To byl, je a jistě stále bude svět Víta Holubce. V posledních dvaceti letech sice už jen konzumuje přímé přenosy z pohodlí svého domova, ale dodnes je pro své následovníky cennou studnicí informací.

V rámci naší historické analýzy kariéry Víta Holubce jsme postihli především okamžiky, které formovaly profesi sportovního televizního komentátora. Jak obecně, tak i konkrétně samotného Víta Holubce. Narodil se v Olomouci roku 1928 a jeho první žurnalistické kroky vedly do novin. Díky vojně a Armádnímu rozhlasu se pak blíže seznámil s mikrofonem, odkud už to bylo do nově se rodící televize jen krůček. V Československé televizi nakonec strávil 34 let plných dobrodružství, napětí, radosti i nepříjemných okamžiků.

Z důvodu, že nelze psát o osobnostech bez jejich zasazení do dobového profesního i jiného kontextu, je úvod práce věnován stručnému historickému exkurzu, který se obecně věnuje sportovní žurnalistice a vývoji televizního vysílání.

K vytvoření této práce velmi přispěl i Vít Holubec, který svým vyprávěním dotvořil obrazy událostí, které se považují za milníky televizního sportovního vysílání. Mezi ně patří například první přímý televizní přenos v roce 1955, první přenos ze zahraničí v roce 1956 nebo vznik sportovní redakce Československé televize v tom samém roce. Z pohledu této práce jsou kromě uceleného referování o kariéře Víta Holubce velmi důležité i postřehy jeho bývalých kolegů a následovníků.

Jejich výpovědi se dají poměrně jednoduše shrnout, protože mezi nimi dochází většinou ke shodě. Ať už to jsou zástupci starší generace, jako třeba Štěpán Škorpil, Otakar Černý, Petr Vichnar nebo mladší generace – Jiří Hölzel, Robert Záruba, Jaromír Bosák, všichni ctí Víta Holubce především díky jeho roli průkopníka, který byl své práci naprosto oddán a snažil se ji neustále vylepšovat. Menší shoda už je při reakcích na Holubcův komentátorský styl. Zde se s ním většina neztotožňuje, ale to souvisí i s dobou a současnými trendy. Dnes většinou používají čeští televizní komentátoři více slov, vkládají do sportovních klání mnohem více emocí a snaží se přenosy všemožně oživit. I přes výhrady, týkající se strohého popisování děje bez emocí, ale současní komentátoři uznávají, že byl Vít Holubec velký profesionál, který z tehdejšího minima informací a materiálů dokázal vytěžit maximum.

Summary

As part of our historical analysis of Vitus Holubec's career we captured especially moments that have shaped the profession of sports television commentator. Both generally and specifically Vitus Holubec himself. He was born in South Moravia in 1928 and his first steps led to the journalistic newspaper. Thanks to army and Army Radio nearer acquaintance with the microphone, where it had been to the newly emerging television, only a small step. He spent in the Czechoslovak Television eventually 34 years full of adventure, suspense, joy and unpleasant moments.

Because it can not write about celebrities without their placement in other professional and contemporary context, the introduction of the work devoted to a brief historical excursion, which is generally devoted to sports journalism and development of television

To create this work contributed Vitus Holubec, whose narration completed the picture of events that are considered milestones in television sports broadcasting. These include the first live television broadcast in 1955, the first transfer from abroad in 1956 or the emergence of sports editors board of Czechoslovak television in the same year.

From the perspective of this Bachelor's Thesis in addition to comprehensive reporting on career Vitus Holubec are very important remarks of his former colleagues and followers. Their testimony can be summarized quite simply, because among them there is usually a consensus. Whether they are representatives of the older generation, like Stepan Skorpil, Otakar Cerny, Petr Vichnar or younger generation – Jiri Holzel, Robert Zaruba, Jaromir Bosak, all honor Vitus Holubec thanks to his pioneering role, which was entirely devoted to his work and tried to it is constantly improved.

It is less agreement in response of Holubec's commentary style. Here, the majority disagrees with him, but it has to do with time and current trends. Today mostly used by Czech television commentators more words added to sports events and much more emotions.

Despite reservations concerning the austere done without describing a little emotion, but at the same commentators that Vitus Holubec was a great professional that the minimum informations and materials managed to get the maximum.

7. Použité zdroje a literatura

Literatura

BOYLE, Raymond. *Sports Journalism: Context and Issues*. London: Sage Publications, 2006, 198 s. ISBN 1-4129-0798-5.

BRABEC, Otto. *Teorie televizní a filmové žurnalistické tvorby: Obecné principy tvorby audiovizuálních sdělení*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977, 286 s.

CYSAŘOVÁ, Jarmila. *Československá televize v období zániku komunistického režimu a vítězství demokratické revoluce (1985-1990)*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1999. 65 s.

CYSAŘOVÁ, Jarmila. *Televize a totalitní moc 1969 – 1975*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1998, 90 s.

ČERNÝ, Otakar. *Brankám bylo padesát: Díky táto*. Praha: Česká televize, 2007, 171 s. ISBN 978-80-85005-81-3.

DRBOHLAV, Vladimír. *Přímý televizní přenos*. Praha: FŽ UK, 1976, 168 s. Diplomová práce.

FAMFULÍKOVÁ, Michaela. *Osobnost české televizní historie – Karel Mikyska*. Praha: FSV UK, 2007, 44 s. Bakalářská práce.

FISCHER, Josef; ÖLCHLÄGER, Christoph. *ABC des Sportjournalismus*. München: Hackfoth, 1994, 357 s. ISBN 3-88295-210-5.

HÁJEK, Vladimír. *Sportovní vysílání Československé televize do roku 1965*. Praha: FŽ UK, 1979, 148 s. Diplomová práce.

HAJS, Miroslav. *Dvacet let Branek – Bodů - Vteřin jako nejstaršího cyklického pořadu Československé televize*. Praha: FŽ UK, 1977, 90 s. Diplomová práce.

HLADKÝ, Miroslav. *Žurnalistika v televizi*. 1. vyd. Praha: Novinář, 1986, 349 s.

HÖLZEL, Jiří. *Branky, body, vteřiny: Fenomén sportovní žurnalistiky na obrazovkách České televize*. Praha: FSV UK, 2001, 42 s. Bakalářská práce.

JENÍKOVÁ, Eliška. *Vybraná osobnost z dějin televizního vysílání v Československu – Karol Polák*. Praha: FSV UK, Praha 2011, 35 s. Bakalářská práce

JEŠUTOVÁ, Eva et al. *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. 1. vyd. Praha: Český rozhlas, 2003, 667 s. ISBN 80-86762-00-9.

KÖPPLOVÁ, Barbara et al. *Dějiny českých médií v datech: Rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003, 461 s. ISBN 80-246-0632-1.

KOUBA, Miroslav. *Specifičnost práce sportovního televizního komentátora a rozhlasového reportéra*. Praha: FŽ UK, 1975, 279 s. Diplomová práce.

LUKŠŮ, David. *Sport na stránkách novin a specializovaných časopisů v prvním desetiletí 20. století - zrod moderní žurnalistiky*. Praha: FSV UK, 2005, 125 s. Diplomová práce.

POLÁK, Karol: HOLUBEC, Vít. *Priviazaní k mikrofónu: Komentujú Karol Polák a Vít Holubec*. Bratislava: Šport, 1972, 219 s.

STRASMAJER, Vladimír. *Historie televize v Československu*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1978, 55 s.

VLÁŠEK, Vlastimil. *Fotbalová mistrovství světa na obrazovkách Československé televize: Vývoj přímých přenosů od Anglie 1966 do Itálie 1990*. Praha: FSV UK, 2008, 94 s. Diplomová práce.

ZÁRUBA, Robert. *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu ČST Praha*. Praha: FŽ UK, 1989, 282 s. Diplomová práce.

Periodika

Československý rozhlas a televize: Televisní přenos. Praha, 1955, roč. 22, č. 6.

Československý sport: Střelba v Mnichově. Praha, 1972, roč. 20. ISSN 1210-8383.

HOLUBEC, Vít. *Československá televize: Finále pro 400 miliónů*. 1966, roč. 1, č. 27. ISSN 0323-1127.

HOLUBEC, Vít. *Československá televize: Fotbalový maratón Italia '90*. 1990, roč. 25., č. 23, ISSN 0323-1127.

HOLUBEC, Vít. *Československá televize: Tak už tedy patnáct*. 1970, roč. 5, č. 7. ISSN 0323-1127.

Náš Rozhlas: Týdeník Československého rozhlasu. Praha, 1973, roč. 20, č. 4.

Webové stránky

Archiv Z: ČSSR - Německo. [online]. 2011 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10364596087-archiv-z/21147129817-archiv-z-cssr-nemecko/>>

Česká televize představila jednotné logo, ČT4 bude ČT sport. [online]. 2012 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z WWW: <http://www.denik.cz/z_domova/ceska-televize-predstavila-jednotne-logo-ct4-bude-ct-sport-20120419.html>

Chat s osobností. [online]. 2006 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1094732002-branky-body-vteriny/chat/376-vladimir-vacha/>>

Chat s osobností. [online]. 2006 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/chat/chat.php?id=374>>

Kalendárium. [online]. [cit. 2012-05-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1969/kalendarium/>>

Marketing Fact File IOC. [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <http://multimedia.olympic.org/pdf/en_report_344.pdf>

Miroslav Hladký. [online]. [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/o_hladkym.php>

NOHEJL, Tomáš. *Holubec: Nemohl jsem pak čtvrt roku komentovat...* [online]. 2005 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <http://fotbal.idnes.cz/holubec-nemohl-jsem-pak-ctvrt-roku-komentovat-f4n/fot_pohary.aspx?c=A050403_210423_fot_pohary_rou>

Prehistorie České televize. [online]. 2011 [cit. 2012-04-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/prehistorie/>>

Stránky z historie České televize. [online]. [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceska-televize.uvadi.cz/poval.html>>

ŠMÍD, Milan. *Akce „Cortina“*. [online]. 2002 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/01/650210b.html>>

ŠMÍD, Milan. *Historie televize v ČR - 2*. [online]. 2001 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/pril01/p34his2.html>>

ŠMÍD, Milan. *Historie televize v ČR - 4*. [online]. 2001 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/pril01/p38his4.html>>

ŠMÍD, Milan. *Historie televize v ČR - 5*. [online]. 2001 [cit. 2012-05-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/pril01/p51his5.html>>

ŠMÍD, Milan. *Olympiády a televize*. [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/05/1290812.html>>

ŠMÍD, Milan. *Padesát let televize v Česku*. [online]. 2003 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/03/950310.html>>

ŠMÍD, Milan. *Televize změnila sport i olympijské hry*. [online]. 2004 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.louc.cz/05/1300820.html>>

The 100 Best Sports Quotes of All Time. [online]. [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://bleacherreport.com/articles/910238-the-100-best-sports-quotes-of-all-time/page/62>>

Vít Holubec: Nekotáte, bereme... [online]. 2007 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.rozkvetlekonvalinky.estranky.cz/clanky/moderatori/vit-holubec-.html>>

Ostatní prameny:

archivní a programové fondy České televize – dokumenty:

Padesát let přímého přenosu (2005), Brankám je padesát (2006), Teprve patnáct let (1968)

e - mailová korespondence s Hanou Langerovou

e – mailová korespondence s Jaromírem Bosákem

e – mailová korespondence s Jiřím Hölzlem

e - mailová korespondence s Otakarem Černým

e – mailová korespondence s Pavlem Čapkem

e – mailová korespondence s Petrem Vichnarem

e - mailová korespondence se Štěpánem Škorpilem

osobní rozhovor s Petrem Holubcem

osobní rozhovor s Robertem Zárubou

osobní rozhovor s Vítem Holubcem

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vít Holubec (vpravo) a Miloš Zouhar: kometnování ZOH 1956 Cortina d'Ampezzo (fotografie)

Příloha č. 2: Vít Holubec (vlevo) a Karel Mikyska: kometnování MS v ledním hokeji, Praha 1959 (fotografie)

Příloha č. 3: Vít Holubec (vpravo) a Karel Pech: Škola sportovního diváka (fotografie)

Příloha č. 4: Vít Holubec ve studiu před BBV (fotografie)

Příloha č. 5: Vít Holubec (uprostřed) na ligovém zápase (fotografie)

Příloha č. 6: Vít Holubec (vlevo) a Karel Mikyska (fotografie)

Příloha č. 7: Vít Holubec (vlevo) a brankář hokejové Sparty Hanzl: Škola sportovního diváka (fotografie)

Příloha č. 8: Vít Holubec (třetí zprava) s kolegy z Francie, Belgie, NSR a NDR (fotografie)

Přílohy

příloha č. 1: V. Holubec a M. Zouhar, komentování ZOH 1956



příloha č. 2: V. Holubec a K. Mikyska, komentování MS v ledním hokeji 1959



příloha č. 3: V. Holubec a K. Pech, Škola sportovního diváka



příloha č. 4: Vít Holubec ve studiu před BBV



příloha č. 5: V. Holubec na ligovém zápase



příloha č. 6: V. Holubec a K. Mikyska



příloha č. 7: V. Holubec a Škola sportovního diváka



příloha č. 8: V. Holubec se zahraničními kolegy

